

การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

โดย
นายณรงค์ชัย ศรีตศลักษณ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

โดย

นายณรงค์ชัย ศรีศัลักษณ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

SUPERVISION IN BANG LEN SCHOOLS GROUP IN NAKHON PATHOM
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

By

Narongchai Srisasalak

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Educational Administration

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2010

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระ เรื่อง“การนิเทศในโรงเรียนกลุ่ม
บางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2” เสนอโดย
นายณรงค์ชัย ศรีศศลักษณ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

อาจารย์ ดร.สำเริง อ่อนสัมพันธุ์

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สำเริง อ่อนสัมพันธุ์)

...../...../.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

51252403 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การนิเทศในโรงเรียน

นายณรงค์ชัย ศรีศศลักษณ์ : การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : อ. ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธุ์. 120 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 2) แนวทางการพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 162 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานสอน จำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับนิเทศในโรงเรียนตามแนวคิดของแฮร์ริส(Harris) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าความถี่(Frequency) ค่าร้อยละ(percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1.การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดอบรมครูประจำการ ด้านการจัดการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน และด้านการจัดหาบุคลากร

2.ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ควรดำเนินการดังนี้ ควรวางแผนและจัดทำโครงการด้านการพัฒนาหลักสูตร ควรส่งเสริมให้ครูออกแบบการผลิตนวัตกรรมตรงกับกิจกรรมการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้บุคลากรทำงานตามความรู้ความสามารถตามความถนัด วิชาเอก ตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดตารางสอนเพื่อได้ทราบปัญหาและหาวิธีการแก้ไขร่วมกัน ควรจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ให้ตรงกับความถนัด ความสนใจ ควรมีการวางแผนพัฒนา ประเมินตนเอง ควรมีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้สาธารณชนรับทราบ ควรสนับสนุนทรัพยากร นวัตกรรม จัดศูนย์วิชาการบริการให้ความรู้ และด้านการประเมินผลการเรียนการสอนอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการประเมินผลเรียนอย่างเป็นระบบ

ภาควิชาการบริหารการศึกษา   บัณฑิตวิทยาลัย   มหาวิทยาลัยศิลปากร   ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ.....

51252403: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: SUPERVISION IN SCHOOL

NARONGCHAI SRISASALAK: SUPERVISION IN BANGLÉN SCHOOLS GROUP IN NAKHON PATHOM EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. INDEPENDENT STUDY ADVISOR: SAMRERNG ONSAMPANT, PhD. 120 pp.

The purposes of this study were to know 1) the supervision in Banglen schools group in Nakhon Pathom Educational Service Area Office 2 and 2) the guideline to develop the supervision in Banglen schools group in Nakhon Pathom Educational Service Area Office 2. The populations of this study were 162 administrators and teachers in Banglen schools group in Nakhon Pathom Educational Service Area Office 2, the sample of this study were 118 school administrators and teachers. The research instrument was a questionnaire about supervision in school based on Harris concept. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation (S.D.) and content analysis.

The results of this study were as follows:

1. The supervision in Banglen schools group in Nakhon Pathom Educational Service Area Office 2 in overall and each aspect were rated at high level ; curriculum development, full-time teacher training, teaching management, teaching and learning evaluation, public relations development, special service to students, instruction media preparation and personnel recruitment respectively.

2. The guideline to develop the supervision in Banglen schools group in Nakhon Pathom Educational Service Area Office 2 were; it should plan and formulate a curriculum development plan; it should encourage the teacher to design an innovation that appropriate with learning activity; it should support the teacher to teach accordance with teacher's knowledge ability, major subject; it should encourage school administrator and teacher to participate in scheduling school subjects; it should provide learning activity that accordance with student's aptitude, and interesting of an individual; it should have a development plan, self-assessment; it should have learning organization and public reporting; it should support resources and innovation, it should have academic center; and it should train the teacher about system of evaluation.

Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University Academic year 2010

Student's signature .....

Independent Study Advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.สำริง อ่อนสัมพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี รวมทั้ง อาจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์ ประธานกรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณา ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขการค้นคว้าอิสระให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ พร้อมทั้งขอขอบพระคุณท่านคณาจารย์ภาควิชาการบริหาร การศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ต่างๆเสมอมา

ขอขอบพระคุณ นางสาวพัชรี ยันตรีสิงห์ นายไชยากาล เพชรชัด นายสมชาย มียินดี ที่ กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูใน โรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้อำนวย ความสะดวก ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนๆรุ่น 28 ทุกคนรวมทั้งครอบครัวศรีศศลักษณ์ที่คอยเป็นกำลังใจและให้ ความช่วยเหลือ สนับสนุนด้านต่างๆให้การค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์
คุณประโยชน์อันเนื่องมาจากการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ขอมอบบูชาแด่ คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว “ศรีศศลักษณ์” พร้อมทั้งคุณครู อาจารย์ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา และผู้มีพระคุณทุกคน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ข้อคำถามของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบข่ายทางทฤษฎีของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
การนิเทศการศึกษา.....	12
ความหมายของการนิเทศ.....	12
พัฒนาการด้านการนิเทศการศึกษา.....	14
หลักการนิเทศการศึกษา.....	17
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน.....	19
งานของผู้บริหารการศึกษา.....	21
ลักษณะงานนิเทศของผู้บริหาร.....	22
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่มีต่อการนิเทศการศึกษา.....	34
ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต2.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
งานวิจัยในประเทศ.....	44
งานวิจัยต่างประเทศ.....	49
สรุป.....	51

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	52
	ระเบียบวิธีการวิจัย.....	53
	แผนแบบของการวิจัย.....	53
	ประชากร.....	54
	กลุ่มตัวอย่าง.....	54
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	55
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	58
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	59
	สรุป.....	60
4	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61
	ตอนที่ 2 การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่	
	การศึกษานครปฐมเขต 2.....	63
	ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศในโรงเรียน	
	กลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2.....	75
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	77
	สรุปผลการวิจัย.....	77
	อภิปรายผล.....	79
	ข้อเสนอแนะ.....	89
	ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	89
	ข้อเสนอแนะในครั้งต่อไป.....	89
	บรรณานุกรม.....	90
	ภาคผนวก.....	95
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ.....	96

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ข หนังสือขอทดลองเครื่องมือ.....	99
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	102
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ.....	105
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	109
ประวัติผู้วิจัย.....	120

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกรณีเทศในอดีตกับปัจจุบัน..... 16
2	บทบาทของผู้บริหาร ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ..... 35
3	ข้อมูลจำนวนนักเรียนและจำนวนครูสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มบางเลน..... 43
4	แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนกลุ่มบางเลน..... 55
5	ข้อมูลแสดงสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 62
6	กรณีเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐมเขต 2 โดยภาพรวม..... 64
7	กรณีเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐมเขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร..... 65
8	กรณีเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐมเขต 2 ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์..... 66
9	กรณีเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐมเขต 2 ด้านการจัดหาบุคลากร..... 67
10	กรณีเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐมเขต 2 ด้านการจัดการสอน..... 68
11	กรณีเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐมเขต 2 ด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียน..... 69
12	กรณีเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐมเขต 2 ด้านการจัดอบรมครูประจำการ..... 70
13	กรณีเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐมเขต 2 ด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์..... 71
14	กรณีเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐมเขต 2 ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก..... 72
15	กรณีเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐมเขต 2 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน..... 73

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นว่าประเทศที่มีความเจริญมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศชาติ ประชาชนสามารถประกอบอาชีพเป็นหลักฐานมีคณตงงานน้อย มีสุขภาพดี นั้นหมายถึงประเทศได้จัดการเรื่องการศึกษาให้แก่คนในประเทศดี เพราะการศึกษาที่ดีจะบ่งบอกถึงคุณลักษณะของประชากรของประเทศนั้น ๆ¹ พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต) กล่าวว่า การศึกษาคือการพัฒนาคนโดยมีการพัฒนาปัญญาเป็นแกนกลาง เป็นกระบวนการที่ดำเนินไปภายในตัวบุคคล แกนนำของกระบวนการศึกษา ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็น แนวความคิด เจตคติ ค่านิยมที่ถูกต้องดีงาม² พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาจึงกำหนดไว้ในหมวดที่ 31-40 และการนิเทศภายใน โดยเฉพาะนั้นมีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ.2542 ซึ่งกำหนดการกำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาของผู้บริหารไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ยังได้กำหนดให้การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินด้วย เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนัก เห็นความสำคัญและนำไปปฏิบัติในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม³ สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นหน่วยปฏิบัติการหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความมีสุขภาพอนามัย ตลอดจนมีระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ โดยเกิดจากความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

---

¹ อัญชลี โพธิ์ทอง, นิเทศการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549), 1.

² เรื่องเดียวกัน, 3.

³ กรองทอง จิระเดชากุล, คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธารอักษร จำกัด, 2550), 1.

คณะครู ผู้ปกครองและชุมชน การดำเนินงานของสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จย่อมต้องอาศัย ความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่ดีของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกๆฝ่าย⁴ การจัดหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบโดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในการ วางแผนดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชน ของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ตามวิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้ง ด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการ ปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ⁵

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันและต่อไปในอนาคต การนิเทศการสอน ซึ่งรวมหมายถึงการสนับสนุนส่งเสริมและ พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานในระดับที่น่าพอใจอย่างต่อเนื่องนั้นจะต้อง เป็นการจัดการดำเนินการ ที่โรงเรียน โดยโรงเรียน เพื่อ โรงเรียนเป็นหลัก (School Based Supervision) ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใน โรงเรียนและต้นสังกัดจะต้องร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อ ปรับปรุงพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนของตนเองอย่างต่อเนื่อง การนิเทศการ สอนจะไม่เป็นการดำเนินการโดยบุคคลภายนอก หรือศึกษานิเทศก์ แต่เพียงฝ่ายเดียวต่อไปซึ่งนั่นก็ คือ ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรอื่นๆใน โรงเรียนรวมทั้งชุมชนจะต้องร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเองมากยิ่งขึ้น ดังนั้นบุคลากรที่จะทำหน้าที่นิเทศการสอน จะต้องมีความรู้ความสามารถไม่เพียงแต่ในเรื่องเทคนิควิธีการสอนต่างๆนวัตกรรมใหม่ๆเทคนิค วิธีการวิจัยและการนำผลการวิจัยมาใช้ยังจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคทักษะและวิธีการนิเทศการ

⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมสร้าง ประสบการณ์พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การ รับส่งสินค้าพัสดุและครุภัณฑ์,2546),1.

⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,2552),3-4.

สอนด้วย⁶ การจัดการศึกษาเป็นงานที่ละเอียดอ่อน ซับซ้อน มีส่วนสัมพันธ์กับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาครูจึงต้องปรับปรุงพัฒนาเทคนิควิธีการเรียนการสอนให้น่าสนใจและทันสมัยเสมอ⁷ ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะถ่ายทอดความรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ต่างๆให้กับนักเรียนเพราะฉะนั้นครูจึงต้องได้รับการพัฒนา ฝึกฝน อบรมในรูปแบบต่างๆเพื่อเรียนรู้เทคนิคกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้หลากหลาย⁸ การจัดการศึกษาซึ่งประกอบด้วยกระบวนการบริหารจัดการกระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศ การนิเทศภายในเป็นกระบวนการหรือวิธีการหรือกิจกรรมที่บุคลากรภายในสถานศึกษาจัดขึ้น เป็นระบบที่ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสมจนบรรลุผลตามแผนที่วางไว้ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นเพราะปัจจุบันการนิเทศการศึกษาโดยศึกษานิเทศก์จากภายนอกนั้นไม่สามารถทำได้อย่างทั่วถึงเนื่องจากศึกษานิเทศก์มีน้อยไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการของครูผู้สอนในสถานศึกษา ตลอดจนความรู้ของศึกษานิเทศก์ไม่สามารถครอบคลุมทุกวิชาการ เพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในสถานศึกษาและการนิเทศภายใน โดยเฉพาะนั้นมีอยู่ในกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดคิดตามการจัดการศึกษาของผู้บริหารไว้ อย่างชัดเจน นอกจากนี้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา(สมศ.)ยังกำหนดให้การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินด้วยโดยระบุไว้ในด้านผู้บริหารมาตรฐานที่12เกณฑ์การพิจารณาข้อที่12.5สถานศึกษามีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอยู่เสมอเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักเห็นความสำคัญและนำไปปฏิบัติในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม⁹และตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษามาตรฐานที่14

⁶ วัชรวิภา เล่าเรียนดี, เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ (นครปฐม:ม.ป.พ.,2548)1.

⁷ อัญชลี โพธิ์ทอง, นิเทศการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2549),63.

⁸ เรื่องเดียวกัน,65.

⁹ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน), ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด ,2546),9.

ตัวบ่งชี้ที่ 14.6 ระบบให้สถานศึกษามีระบบการนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ¹⁰ การนิเทศการศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ ให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้ แต่ในสภาพปัจจุบันมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติการนิเทศการศึกษาได้ครบถ้วน เนื่องจากขาดปัจจัยสนับสนุนหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องพาหนะในการเดินทางไปนิเทศ เพราะว่าพนักงานขับรถมีไม่เพียงพอ กอปรกับทุกกลุ่มในสำนักงานมีความจำเป็นจะต้องออกไปนิเทศบุคลากรในสถานศึกษาเช่นเดียวกัน จึงทำให้ไม่สะดวกในการปฏิบัติงานการนิเทศ นอกจากนี้ในสภาพปัจจุบันสถานศึกษาบางแห่งมีบุคลากรส่วนหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีรวมทั้งเป็นผู้รู้และเข้าใจสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน และมีความใกล้ชิดกับครู รู้จุดเด่นจุดด้อยได้ดีกว่า ดังนั้น ระบบการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสม และควรนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในสภาพเช่นนี้ก็คือการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยเหตุด้วยผล คือสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง¹¹

ปัญหาของการวิจัย

การนิเทศการศึกษาก่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษาใน 2 ประการคือประการแรกทำให้เกิดการปรับปรุงและเกิดการเลือกสิ่งที่ดีที่สุดมาเป็นวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพราะผู้นิเทศย่อมคลุกคลีอยู่กับงานการศึกษาและประชาชน จนมีความรู้ประสบการณ์เพียงพอที่จะบอกได้ว่าสิ่งใดที่ประชาชนในชุมชนนั้นต้องการและสิ่งนั้นควรจะเป็นวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพราะการศึกษาต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน ประการที่สองทำให้มีการปรับปรุงการวิธีการจัดการเรียนรู้และวิธีให้การศึกษาดีขึ้นเพราะบุคคลหรือศึกษานิเทศก์ที่เข้าไปทำการนิเทศนั้นจะทำหน้าที่ทั้งให้คำปรึกษาและวิเคราะห์วิจารณ์ภาระงานต่างๆของการให้การศึกษาอยู่เสมอ ทั้งนี้ศึกษานิเทศก์ต้องอาศัยประสบการณ์และผลงานการวิจัยทางการศึกษาและวิจัยอื่นๆทั้งที่ผลงานของศึกษานิเทศก์เองและผลงานของผู้อื่นเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานด้านการนิเทศ

¹⁰ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2550), 13.

¹¹ กรองทอง จิระเดชากุล, คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธารอักษร จำกัด, 2550), 1.

การศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา¹² เป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการอ่าน การเขียน และนิสัยรักการอ่านนักเรียนช่วงชั้นที่1,2 ดังนี้ 1)นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 ทุกคนอ่านได้ เขียนได้ 2)นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6ทุกคน อ่านคล่อง เขียนคล่อง¹³และผลการนิเทศพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3มีนักเรียน อ่านไม่ได้ร้อยละ 8.61เขียนไม่ได้ร้อยละ20.87นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6อ่านไม่ได้ร้อยละ 5.80 เขียนไม่ได้ร้อยละ8.60 ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2ทุกโรงเรียนดำเนินการแก้ไขปัญหาตามแนวทางการพัฒนาเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายดำเนินการส่งเสริมการอ่านการเขียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่อ่านเขียนไม่คล่อง¹⁴โดยโรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ดังนี้ 1)ทุกโรงเรียนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการประกันคุณภาพนักเรียนระดับประถมศึกษาให้อ่านออกเขียนได้ 2)ทุกโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียนโดยการใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายแนวทางพัฒนามีการนิเทศติดตามทั้งภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบ¹⁵ ปัญหาที่พบอีกประการหนึ่งคือข้อมูลการประเมินคุณภาพภายนอกและจากรายงานผลการประเมินผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาหลายแห่งละเลยการนิเทศภายในโรงเรียนโดยสิ้นเชิงสถานศึกษาบางแห่งไม่มีข้อมูลการนิเทศภายในเลยและบางแห่งไม่ได้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน”จากข้อมูลข้างต้นทำให้เป็นภาพสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน ผลกระทบที่เกิดขึ้น ก็คือสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินด้านการนิเทศภายในโรงเรียนในการประเมิน

¹² สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต2, การพัฒนารูปแบบจำลองการนิเทศปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น โรงเรียนเป็นฐาน (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต2,2546), 72-73.

¹³ เอกสารลำดับที่39/2552, กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา, แผนติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา ครั้งที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2552 ปีงบประมาณ 2553 (ม.ป.ท.,ม.ป.ป.)5.

¹⁴ เอกสารลำดับที่22/2553, กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา, แผนติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา ครั้งที่2 ประจำปีการศึกษา2552ปีงบประมาณ 2553 (ม.ป.ท.,ม.ป.ป.) 2.

¹⁵ เรื่องเดียวกัน,4.

คุณภาพภายนอกของ สมศ.¹⁶ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการนิเทศจึงมีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัยผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการนิเทศใน โรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2
2. เพื่อทราบแนวทางพัฒนาการนิเทศใน โรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดข้อคำถามของการวิจัยดังนี้

1. การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2อยู่ในระดับใด
2. แนวทางพัฒนาการนิเทศใน โรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยและเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์เชิงสถิติผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้ได้นำทฤษฎีเชิงระบบของ แคทซ์และคาน(Katz and Kahn) ประกอบด้วยตัวป้อน(input) กระบวนการ(process)และผลผลิต(output)ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม(context)และข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ได้กล่าวไว้ว่าระบบคือปัจจัยต่างๆที่มี

¹⁶ กรองทอง จิระเชษฐกุล, คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธารอักษร จำกัด,2550), 2.

ความสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกันในการดำเนินงาน¹⁷ การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการนิเทศการศึกษาที่จัดดำเนินการในโรงเรียนโดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู อาจารย์ และบุคลากรในอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยตรง ซึ่งตัวบ่งชี้ที่สำคัญหรือเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาในโรงเรียนคือ คุณภาพของผู้เรียน ดังนั้นเป้าหมายหลักที่สำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนก็คือการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยการกระทำหรือปฏิบัติกับครูในโรงเรียนด้วยวิธีการช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสอนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้อันดีของนักเรียนนั่นเอง ดังนั้นการนิเทศภายในโรงเรียนจึงต้องเป็นการร่วมมือร่วมใจกันแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการทำงานในหน้าที่ของครูให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล¹⁸ กระบวนการนิเทศได้นำปัจจัยการนิเทศได้แก่สี่ คือสิ่งที่จะช่วยให้ผู้รับการนิเทศเข้าใจเรื่องที่จะนิเทศได้ง่ายขึ้นสำหรับผู้รับการนิเทศคือครูผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการ(process)ของการนิเทศได้แก่การวางแผน(planning) คือการกำหนดวัตถุประสงค์ คาดเหตุการณ์ล่วงหน้า กำหนดตาราง ค้นหาวิธีการปฏิบัติงานและวางโปรแกรมงาน ส่วนการจัดโครงการ(organizing)ได้แก่การตั้งเกณฑ์มาตรฐาน การนำเข้าสู่การปฏิบัติ(leading)ได้แก่ การดำเนินงาน การลงมือปฏิบัติโดยยึดสาระทักษะ และเทคนิคของการนิเทศ เป็นหลักพื้นฐานในการปฏิบัติ การควบคุม(controlling)การนิเทศนั้นได้แก่ การติดตาม การมอบหมายงาน การประเมินผล(assessing)การนิเทศได้แก่ การตัดสินใจ การปฏิบัติงานการวิจัย ผลผลิต(output)ของการนิเทศคือครูผู้รับการนิเทศ เกิดการพัฒนา ทั้งนี้การดำเนินการต้องอยู่บนพื้นฐานศาสตร์ของการนิเทศ ถ้าผลการประเมินยังไม่ถึงเกณฑ์ที่คาดหวังที่ต้องการจะพัฒนา ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศนับตั้งแต่ผู้กำหนดนโยบาย คณะกรรมการและผู้นิเทศ ควรพิจารณาจุดด้อยที่ควรปรับปรุงและป้อนกลับไปดำเนินการนิเทศซ้ำ หรือจะเลือกวิธีการนิเทศที่คาดว่าสามารถแก้ปัญหาที่เป็นจุดด้อยดำเนินการนิเทศต่อไป แต่ถ้าผลการนิเทศทำให้ครูหรือผู้รับบริการนิเทศ เกิดการพัฒนาเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่คาดหวังจะส่งผลกระทบต่อ (impact) ให้ใช้ความรู้ความสามารถจากการนิเทศไปจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ นักเรียนจะ

¹⁷ Daniel Katz and Robert L. Kahn, The Social Psychology of Organization, 2nd ed. (New York:John Wiley & Sons,1978),20.

¹⁸ วัชรวิภา เถาเรียนดี, เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ (นครปฐม:ม.ป.พ.,2548), 130.

มีคุณภาพ¹⁹ สัจด์ อุทรานันท์ ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ประกอบด้วย 5 งาน ได้แก่ 1) การวางแผนการนิเทศ(planning – P) 2) การให้ความรู้ก่อนการดำเนินงานนิเทศ (informing – I) 3) การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ(doing – D) 4) การสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ(reinforcing – R) และ 5) การประเมินผลการนิเทศ(evaluating – E)²⁰ กลิคแมนและคณะ(Glickman and others)ได้กำหนดการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนที่มีคุณภาพประกอบด้วย5งานคือ 1) การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง(direct assistant to teacher) 2) การพัฒนากลุ่ม(group development) 3) การพัฒนาหลักสูตร(curriculum development) 4) การพัฒนาบุคลากร(staff development) 5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ(action research)²¹ ส่วนแฮร์ริส(Harris)ได้เสนอการปฏิบัติการนิเทศ(competency statements for supervisory performance) ไว้9ขั้นตอนคือ 1) การพัฒนาหลักสูตร(developing curriculum) 2) การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน (providing materials) 3) การจัดหาบุคลากร (providing staff for instruction) 4) การจัดการสอน (organizing for instruction) 5) การบริการพิเศษแก่นักเรียน (relating special public services) 6) การจัดอบรมครูประจำการ(arranging for in-service education) 7) การพัฒนาการประชาสัมพันธ์ (developing public relations) 8) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (providing facilities for instruction) 9) การประเมินผลการเรียนการสอน(evaluating instruction)²² ส่วนแฮร์ริส

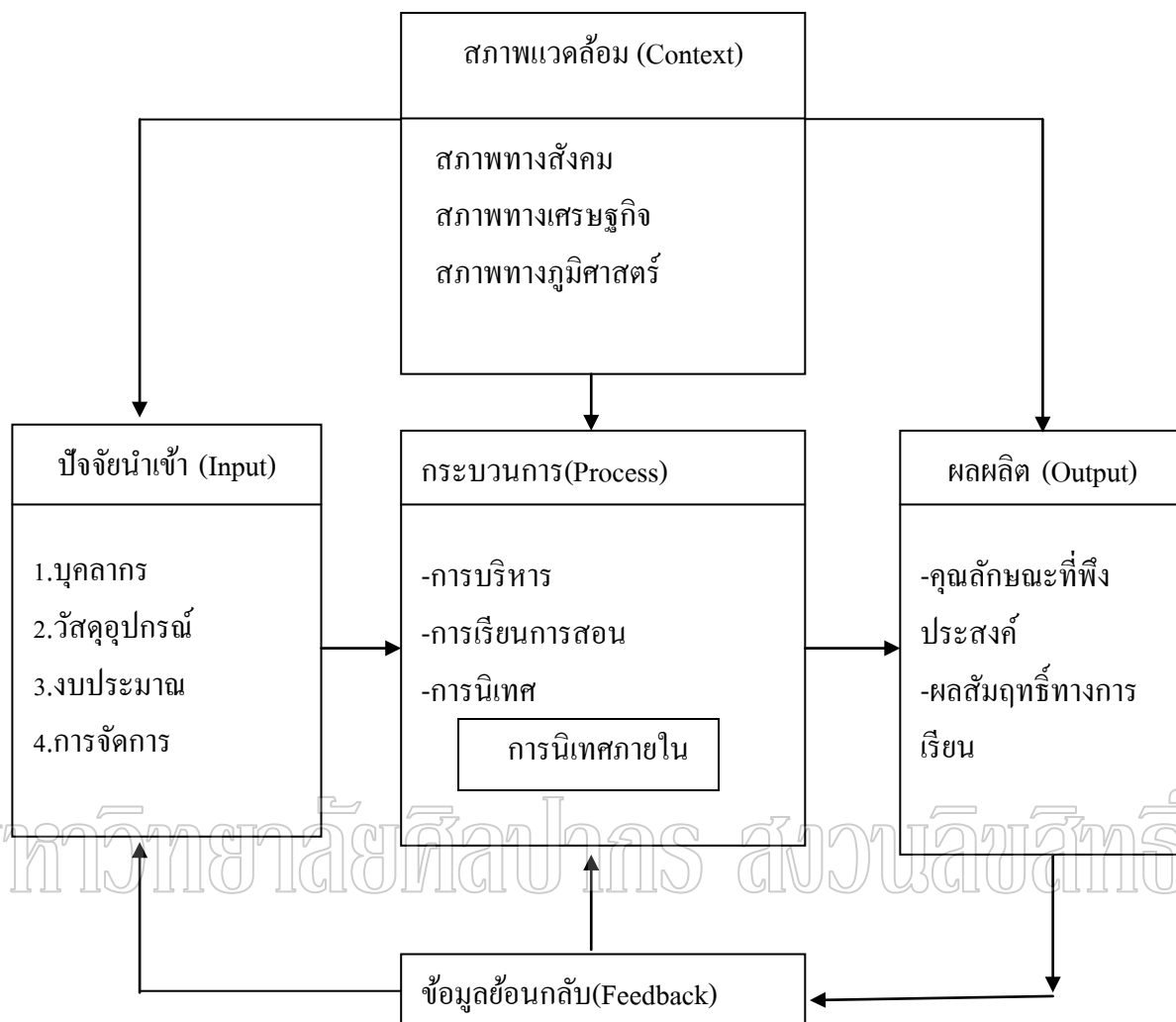
จากที่ได้กล่าวมาสามารถนำเสนอข้อบ่งชี้ทางทฤษฎีของการวิจัยตามแผนภูมิที่ 1

¹⁹ อัญชลี โพธิ์ทอง, นิเทศการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2549),110-111.

²⁰ สัจด์ อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา : หลักการทฤษฎีและการปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งที่2 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530), 87-88.

²¹ Carl D. Glickman, Stephen P. Gordon,andJovita M.Ross-Gordon,Supervision of Instruction: a Developmental Approach,3nd ed.(Boston:Allyn and Bacon,1995),8.

²² Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education , 3nded. (Englewood Cliffs, N.J.:Prentice-Hall,Inc,1985),289-295.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย

ที่มา : Daniel Katz and Robert L. Kahn, The Social Psychology of Organization, 2nd ed. (New York : John Wiley & Sons, 1978), 20.

: Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education , 3rd ed. (Englewood Cliffs, N.J.:Prentice-Hall, Inc, 1985), 289-295.

: อัญชลี โพธิ์ทอง, นิเทศการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549), 110-111.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีและแนวคิดของแฮร์ริส (Harris) ได้เสนองานของผู้นิเทศซึ่งควรจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพไว้ 9 ด้านคือ 1) การพัฒนาหลักสูตร(developing curriculum) 2) การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน (providing materials) 3) การจัดหาบุคลากร (providing staff for instruction) 4) การจัดการสอน(organizing for instruction) 5) การบริการพิเศษแก่นักเรียน (relating special public services) 6) การจัดอบรมครูประจำการ(arranging for in-service education)7) การพัฒนาการประชาสัมพันธ์ (developing public relations) 8) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (providing facilities for instruction) 9) การประเมินผลการเรียนการสอน(evaluating instruction) ดังแผนภูมิที่ 2

การนิเทศในโรงเรียน
<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาหลักสูตร(developing curriculum) 2. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน (providing materials) 3. การจัดหาบุคลากร (providing staff for instruction) 4. การจัดการสอน (organizing for instruction) 5. การบริการพิเศษแก่นักเรียน (relating special public services) 6. การจัดอบรมครูประจำการ(arranging for in - service education) 7. การพัฒนาการประชาสัมพันธ์ (developing public relations) 8. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก(providing for instruction) 9. การประเมินผลการเรียนการสอน(evaluation instruction)

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education , 3nd ed. (Englewood Cliffs, N.J.:Prentice-Hall,Inc,1985),289-295.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เป็นที่เข้าใจตรงกันกับนิยามคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดความหมายของนิยามคำศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

การนิเทศในโรงเรียน คือการกระทำใดๆที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อนักเรียนและสิ่งต่างๆในโรงเรียนเพื่อรักษามาตรฐานหรือเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนภายใต้ระเบียบแบบแผนอำนวยความสะดวกแก่การเรียนการสอนให้พัฒนาดีขึ้น และมุ่งให้เกิดประสิทธิผลในด้านงานสอนเป็นสำคัญ ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพความสามารถทางด้านความคิดและการปฏิบัติงาน 9 ด้านคือ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน 3) การจัดหาบุคลากร 4) การจัดการสอน 5) การบริการพิเศษแก่นักเรียน 6) การจัดอบรมครูประจำการ 7) การพัฒนาการประชาสัมพันธ์ 8) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก 9) การประเมินผลการเรียนการสอน

โรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 หมายถึงสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมแบ่งเป็นโซนคุณภาพที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยถึงระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสที่จัดการศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย 1) โรงเรียนบ้านบางเลน 2) โรงเรียนบ้านไผ่คอกวัว 3) โรงเรียนบ้านประตู่ท่าพระพิมล 4) โรงเรียนวัดลานคา 5) โรงเรียนวัดไผ่หูช้าง 6) โรงเรียนวัดผาสุการาม 7) โรงเรียนวัดบางปลา 8) โรงเรียนวัดเกาะแรต 9) โรงเรียนตลาดเกาะแรต 10) โรงเรียนวัดดอนยอ 11) โรงเรียนวัดลาดสะแก 12) โรงเรียนวัดเกษมสุริย์มนาจ 13) โรงเรียนบ้านหนองปรัง

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยในบทนี้ได้กล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการนิเทศของผู้บริหาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องประสานความร่วมมือกับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่ส่งผลให้บรรลุถึงเป้าหมายผู้บริหารการศึกษา หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและจำเป็นต้องมีความรู้ เรื่องความหมายของการนิเทศการศึกษาให้เป็นที่เข้าใจตรงกัน เพื่อประโยชน์สูงสุดทางการปฏิบัติงานพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

คำว่า “นิเทศ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2546 หมายถึง ชี้แจง หรือ แสดง ในภาษาอังกฤษใช้ว่า “supervise” และการนิเทศ (supervision) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดูแลควบคุม หรือการให้คำแนะนำชี้แจงในเรื่องของงาน²³

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

กูด (Good) ให้ความหมายว่าการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน หมายถึงความพยายามของผู้ทำหน้าที่ ที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครูหรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาช่วยทำให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านวิชาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู ช่วยในการคัดเลือกแบบและปรับปรุงวัตถุประสงค์ทางการ

---

²³ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2546 (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์ จำกัด, 2546), 588.

ศึกษา ช่วยในการเลือกจัดสรรวัสดุอุปกรณ์การสอน ปรับปรุงวิธีสอนและช่วยในการประเมินผลการเรียนการสอน²⁴

แฮร์ริส (Harris) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึงการกระทำใดๆที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อนักเรียนและสิ่งต่างๆในโรงเรียน เพื่อรักษามาตรฐานหรือเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนภายใต้ระเบียบแบบแผนอำนวยความสะดวกแก่การเรียนการสอนให้พัฒนาดีขึ้น และมุ่งให้เกิดประสิทธิผลในด้านการสอนเป็นสำคัญ²⁵

ดัลล์ (Dull) ได้ให้ความหมายว่าการนิเทศการศึกษาเป็นการกระทำหลายๆ อย่างของการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการปรับปรุงการสอนของครู²⁶

สังัด อุทรานันท์ ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนไว้ว่า คือกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลอันสูงสุดในการเรียนของนักเรียน²⁷

คูสิต ทิวถนอม ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วยการบริหารและวิธีการต่างๆ ที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยมีจุดประสงค์เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนและการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ²⁸

อัญชลี โพธิ์ทอง ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาหมายถึง การชี้แจง การแสดง หรือการจำแนกเกี่ยวกับการเล่าเรียน การฝึกฝน และการอบรม²⁹

²⁴ Carter V. Good, Dictionary of Education,3rded. (New York : McGraw-Hill Book Co,1973),121.

²⁵ Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education,3rd ed. (Englewood Cliffs, N.J.:Prentice-Hall,Inc,1985),10.

²⁶ Lioyd W. Dull,Supervision:School Leadership Handbook (Ohio : Charles E. Merrill Publishing Co, 1981),5.

²⁷ สังัด อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา :หลักการทฤษฎีและปฏิบัติ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม,2530),7.

²⁸ คูสิต ทิวถนอม ,การนิเทศการศึกษา (นครปฐม : โครงการส่งเสริมผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร,2540),4.

²⁹ อัญชลี โพธิ์ทอง, นิเทศการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2549),66.

จันทรานี สงวนนาม ให้ความสำคัญการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาซึ่งดำเนินการโดยผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตลอดจนบุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมมือกันปรับปรุงงานด้านต่างๆเป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนอันจะนำมาซึ่งคุณภาพของสถานศึกษาและของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ซึ่งผู้รับการนิเทศได้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน³⁰

ดิเรก ศรีวะโสภณ ได้ให้ความสำคัญการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศภายในโรงเรียนหมายถึงกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครูทุกคนในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน³¹

ชาญชัย อาจินสมาจาร ให้ความสำคัญการนิเทศการศึกษา คือกระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำและการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียนเพื่อการปรับปรุงตัวของเขา(ครูและนักเรียน)ตลอดจนสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์³²

ศุมน อมรวิวัฒน์ ให้ความสำคัญว่า การนิเทศศึกษามีใช้การอบรมสั่งสอนในแนวตั้ง คือ จากผู้รู้มากไปสู่ผู้ทีรู้น้อยกว่าเพียงอย่างเดียวหากแท้จริงเป็นกระบวนการแนวราบที่ทุกฝ่ายยอมรับนับถือในความดีและความดีของกันและกันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน³³

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาในโรงเรียนหมายถึงการทำงานของผู้บริหาร โรงเรียนที่ทำร่วมกับครูอย่างมีกระบวนการชี้แนะ แนะนำ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

พัฒนาการด้านการนิเทศการศึกษา

สำหรับการนิเทศการศึกษาของไทยตั้งแต่ดั้งเดิมมาจนถึงปัจจุบันอาจแบ่งออกเป็น 4 สมัยได้แก่

³⁰ จันทรานี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (กรุงเทพมหานคร : บริษัท บุ๊ค พอยท์ จำกัด, 2545), 153.

³¹ ดิเรก ศรีวะโสภณ, “การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน”, เอกสารประกอบการอบรมการนิเทศตามแนวปฏิรูปการศึกษา 2548, 3. (อัคราเนนา)

³² ชาญชัย อาจินสมาจาร, การนิเทศการศึกษา (ม.ป.ท., ม.ป.ป.). (อัคราเนนา)

³³ ศุมน อมรวิวัฒน์, กัลยาณมิตรนิเทศ, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : บริษัทดับบลิว เอพีรอดเพอดี จำกัด, 2547), 7.

1. สมัยการศึกษาแบบโบราณ- พ.ศ.2411นับตั้งแต่กรุงสุโขทัยถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การจัดการศึกษาเป็นลักษณะที่ไม่มีแบบแผน มีจุดประสงค์เพื่อให้อ่านออกเขียนได้ในระยะนี้ยังไม่มีการนิเทศการศึกษาในปลายสมัยมีการจัดการเรียนการสอนขึ้นในวังและในวัด การเรียนการสอนเป็นการควบคุมดูแลไม่ใช่การนิเทศ

2. สมัยฟื้นฟูการศึกษาพ.ศ.2411-2475หรือสมัยปฏิรูปการศึกษา ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว การจัดการศึกษาได้เปลี่ยนมาเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียนเพื่อผลิตคนเข้ารับราชการและการศึกษาเพื่อทวยราษฎร์ การนิเทศการศึกษาในสมัยนี้เป็นการตรวจตราเชิงบริหารมุ่งเน้นการทำงานของครูและผลการเรียนของนักเรียน การนิเทศการศึกษาในสมัยนี้จึงผูกพันกับอำนาจการบริหาร

3. สมัยศึกษาก้าวหน้า พ.ศ.2475-2502ประเทศไทยมีการเปลี่ยนระบอบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย มีการเปลี่ยนทั้งทางโครงสร้างการปกครองการบริหารราชการแผ่นดินด้านเศรษฐกิจสังคมและการศึกษา โดยเฉพาะทางด้านการศึกษากการนิเทศการศึกษาเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากได้มีการจัดตั้งหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการแก่โรงเรียน

4. สมัยพัฒนาการศึกษาพ.ศ.2520-ปัจจุบันในระหว่างพ.ศ.2501-2505การศึกษาพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ โดยกระทรวงศึกษาธิการและองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้จัดทำโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ซึ่งถือได้ว่าเป็นโครงการยกระดับพื้นฐานความรู้เบื้องต้นของประชาชนให้สูงขึ้น โครงการพัฒนาการศึกษาดังกล่าวทำให้การนิเทศการศึกษามีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาได้ขยายงานด้านการนิเทศไปสู่ส่วนภูมิภาค³⁴

จนกระทั่งปีพ.ศ.2523รัฐบาลและผู้เกี่ยวข้องได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523และพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาพ.ศ.2523ระบบการบริหารเป็นไปในรูปของคณะกรรมการหรือองค์คณะบุคคลและจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติหรือสพช.ขึ้นเมื่อวันที่1ตุลาคม2523มีฐานะเป็นกรมสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับโดยโอนกิจการบริหารโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและโรงเรียนประถมศึกษาของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการมาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติด้วยปัจจุบัน

³⁴ คุสิต ทิวถนอม , การนิเทศการศึกษาหลักการและการปฏิบัติ (นครปฐม:โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร,2540),53-67.

สำนักงานการประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โครงสร้างและระบบ การบริการเป็นลักษณะกระจายอำนาจสู่หน่วยงานในพื้นที่แบ่งเป็นระดับคือ ระดับชาติ ระดับ จังหวัด ระดับอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียนและระดับโรงเรียนโดยการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อมุ่ง ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของครูในด้านการจัดการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการมาตั้งแต่ช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)ในปีการศึกษา2541สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนด นโยบายนิเทศ100%เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาการปฏิบัติงานนิเทศโดยดำเนินการ ตั้งแต่ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและโรงเรียน โดยมุ่งหวังให้หน่วยงานและโรงเรียนทุกแห่งได้รับ การนิเทศและพัฒนาอย่างทั่วถึงต่อเนื่องและมีคุณภาพ³⁵ จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นทำให้ทราบถึง การเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของการจัดการนิเทศการศึกษาซึ่งได้เปลี่ยนแนวการปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัยดังตารางเปรียบเทียบวิธีนิเทศการศึกษาใน อดีตกับปัจจุบัน

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างวิธีการนิเทศการศึกษาในอดีตกับปัจจุบัน

การนิเทศการศึกษาในอดีต	การนิเทศการศึกษาปัจจุบัน
1.เป็นการตรวจตรางาน	1.เป็นการศึกษาและวิเคราะห์งาน
2.เฟื่องเลี้ยงที่ครูผู้สอน	2.มุ่งทางด้านวัตถุประสงค์การศึกษาวิธีการสอน
3.เป็นการเยี่ยมเยียนและประชุมครู	อุปกรณ์ ครู นักเรียนและสิ่งแวดล้อม
4.สุ่มเองและไปโดยบังเอิญ ไม่บ่อยครั้งและ เป็นทางการ	3.มีวิธีการและหน้าที่มากมายหลายอย่าง
5.ใช้วิธีบังคับและใช้อำนาจโดยเด็ดขาด	4.มีการวางแผนและโครงการแน่นอนตลอดปี
6.ประกอบด้วยคนที่มีหน้าที่เฉพาะจำนวนน้อย	5.มีการยอมรับกันและกันและให้ความร่วมมือกัน
	6.ใช้บุคคลจำนวนมากที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, “ การพัฒนาการนิเทศการศึกษาการ นิเทศ100%,โครงการพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษา”ปีงบประมาณ2541,เอกสารสน.ที่32/2541.

³⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, การพัฒนาการนิเทศการศึกษาการ นิเทศ100%โครงการพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาปีงบประมาณ2541,เอกสารสน.ที่32/2541, คำนำ.

จากตารางที่ 1 การพัฒนาการทางการนิเทศการศึกษาดังกล่าวมานั้นชี้ให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาด้านการนิเทศในแต่ละยุคสมัยซึ่งการนิเทศการศึกษาในอดีตส่วนใหญ่เน้นการตรวจสอบการทำงานของครู ให้ความสำคัญในการวางแผนและการเตรียมการน้อย ผู้นิเทศส่วนใหญ่มักใช้อำนาจ ส่วนการนิเทศในปัจจุบัน การดำเนินการเป็นระบบประชาธิปไตย มีการวิเคราะห์ผลงานเน้นที่เป้าหมาย เทคนิค วัสดุอุปกรณ์ วิธีสอน ครู นักเรียนและสภาพแวดล้อมมีการเตรียมการวางแผนดำเนินการตามแผนมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องการทำงานเป็นทีมผู้บริหารร่วมกันแก้ปัญหาและสนับสนุนเป็นกัลยาณมิตรถือว่าการนิเทศเป็นภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

หลักการนิเทศการศึกษา

หลักการนิเทศการศึกษาจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้ผู้นิเทศได้ดำเนินการซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้หลักการสำคัญ ดังนี้

กรองทอง จิตรเดชากุล ได้ให้หลักการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

1. การดำเนินการนิเทศ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

2. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน คือผู้บริหารสถานศึกษา

3. การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องสอดคล้องกับความต้องการ/จำเป็นในการพัฒนาครูและนักเรียน³⁶

เซอร์จิโอแวนนีและสตาร์ราทท์(Sergiovanni and Starratt) ได้ให้หลักการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาต้องคำนึงถึงการปรับปรุงการเรียนการสอนและการดำเนินการทั่วไปรวมทั้งการจัดให้มีความสะดวกสบายทางวัตถุต่างๆ

2. การนิเทศการศึกษาและการบริหารมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

3. การนิเทศการศึกษาที่ดีต้องอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญาวิทยาศาสตร์และความเป็นประชาธิปไตย

³⁶ กรองทอง จิตรเดชากุล, คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธารอักษร จำกัด, 2550), 5.

4. การนิเทศการศึกษาที่ดีเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ได้อาจใช้วิธีการศึกษา ปรับปรุงและประเมินผล

5. การนิเทศการศึกษาที่ดีควรเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6. การนิเทศการศึกษาที่ดีต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการประสานความร่วมมือและจัดให้มีกิจกรรมต่อเนื่องกัน

7. การนิเทศที่ดีต้องเป็นวิชาชีพ³⁷

ฟรานเซท(Franseth) ได้เสนอถึงหลักการนิเทศการศึกษาที่มีคุณภาพไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาจะได้อผลอย่างเต็มที่ในการปรับปรุงการเรียนการสอนก็ต่อเมื่อการนิเทศนั้น ได้ให้ความสำคัญแก่วิธีการแก้ไขปัญหามีเหตุผลและตั้งอยู่บนจุดหมายที่แน่นอนซึ่งได้ผ่านการพิจารณตกลงร่วมกัน โดยคณะครูและผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศ

2. การนิเทศการศึกษาจะมีความหมายสำหรับครูก็ต่อเมื่อการนิเทศนั้นแสดงให้เห็นว่าเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องและมีเหตุผลต่อผู้รับการนิเทศโดยตรง ก็จะต้องทำให้ครูได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาว่าจะให้ผู้ทำการนิเทศช่วยเหลือในเรื่องใดจึงจะเป็นที่ต้องการ

3. การนิเทศการศึกษาที่ดีจะต้องสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองช่วยและสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันในการช่วยเหลือครูและต้องทำให้ครูรู้ดีกว่าจะช่วยให้เขาพบวิธีที่ดีกว่าในการทำงานเพื่อบรรลุจุดประสงค์

4. การนิเทศการศึกษาจะให้ได้อผลควรใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ไขปัญหและช่วยให้ผู้ร่วมงานได้ศึกษาปัญหาตลอดจนรายละเอียดต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานเสียก่อน³⁸

สรุปหลักการนิเทศการศึกษาเป็นหลักการปฏิบัติงานอย่างมีระบบมีขั้นตอน กำหนดเป้าหมาย การดำเนินงานที่ชัดเจน เน้นกระบวนการประชาธิปไตยในการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหามีเหตุผลโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรได้สร้างสรรค์ความคิดและเจตคติที่ดีต่อกัน โดยมุ่งส่งเสริมบรรยากาศแห่งความร่วมมือการสร้างขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาอาชีพให้เจริญก้าวหน้าตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ปฏิบัติงานในการวางแผนร่วมมือ

³⁷ Thomas J. Sergiovanni and Robert J. Starratt, Supervision Human Perspectives (New York : McGraw – Hall Book, 1988), 29-30.

³⁸ J. Franseth, Supervision and Leadership (New York : Row Paterson Company, 1961), 23-28.

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน

การดำเนินงานใดๆ ก็ตามจำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน และแน่นอนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้เป็นแนวทางดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงตามต้องการ

กรองทอง จิระเชชากุล ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายทั่วไปของการนิเทศภายในโรงเรียนดังนี้ 1) เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนได้ 2) เพื่อพัฒนาความสามารถของครู 3) เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ สื่อการเรียนรู้อย่างเหมาะสมช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ³⁹

อัญชลี โพธิ์ทอง กล่าวโดยสรุปถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาคือการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดย 1) พัฒนาคณะ 2) พัฒนางาน 3) พัฒนาความสัมพันธ์ครู:โรงเรียนและประชาคม⁴⁰

จันทราณี สงวนนาม กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการนิเทศไว้ดังนี้ 1) เพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 2) เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน 4) เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาวิชาชีพ 5) เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาปฏิรูประบบบริหารโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบและชื่นชมในผลงาน 6) เพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ชุมชนสังคม และวัฒนธรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา⁴¹

มาร์คและคณะ (Mark and others) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้ 1) ช่วยให้เกิดมุมมองเห็นเป้าหมายของการศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น และผู้ทำงานเกี่ยวกับการนิเทศใน

³⁹ กรองทอง จิระเชชากุล, คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธารอักษร จำกัด,2550),3.

⁴⁰ อัญชลี โพธิ์ทอง, นิเทศการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2549),68-70.

⁴¹ จันทราณี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (กรุงเทพมหานคร : บริษัท บุ๊ค พอยท์ จำกัด,2545),153.

ระดับการศึกษาแต่ละคนเห็นบทบาทของผู้นิเทศที่จะทำงานให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายเหล่านั้นได้ 2) ช่วยเหลือครูให้มองเห็นปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชนได้ชัดเจนมากขึ้น 3) ใช้ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงโรงเรียนและกิจกรรมต่างๆ ของภาวะผู้นำดังกล่าว ทำให้เกิดความสัมพันธ์ร่วมมือกัน อย่างราบรื่น กระตุ้นให้เกิดการทำงานเป็นหมู่คณะ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย 4) สร้างขวัญกำลังใจของกลุ่มและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของครูให้มีผลต่อการทำงานเป็นหมู่คณะเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย 5) กำหนดงานให้ครูแต่ละคนอย่างเหมาะสมงานที่มอบหมายนั้นสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาความสามารถของตน 6) ช่วยครูในการพัฒนาความสามารถในการสอนให้สูงขึ้น 7) ช่วยครูใหม่ให้เข้ากับระบบโรงเรียนได้ 8) ประเมินผลการทำงานของครู โดยดูความเจริญงอกงามของเด็กกับเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ 9) ช่วยเหลือครูหาสาเหตุและแก้ปัญหา อุปสรรคในการเรียนของนักเรียน 10) ให้ชุมชนได้เข้าใจถึงแผนการเรียนการสอนของโรงเรียน 11) ปกป้องคณะครูให้พ้นจากข้อเรียกร้องที่ไม่มีเหตุผล ยุติธรรม และการวิพากษ์วิจารณ์ที่ไม่เป็นธรรม⁴²

อาดัมส์และดิกกี (Adams and Dicky) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้ 1) เพื่อช่วยครูให้รู้จักทำงานด้วยตัวของตัวเอง (self - directive) 2) เพื่อช่วยครูให้รู้จักแยกแยะและวิเคราะห์ปัญหาของตนเอง (isolate and analyze their problems) 3) เพื่อให้ครูรู้สึกมั่นคงปลอดภัย และพัฒนาความเชื่อมั่นในการใช้ความสามารถแก้ปัญหาต่างๆ (security and develops confidence in solving their problems) 4) เพื่อให้ครูคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการในการแก้ปัญหาต่างๆ (sources of aid in solving their problems) 5) ช่วยให้ผู้ชุมชนเข้าใจถึงแผนการเรียนการสอนของโรงเรียน (interpret the school program to the community) 6) ช่วยให้ครูพัฒนาแนวความคิดและเข้าใจถึงปรัชญาการศึกษาอย่างถ่องแท้ (strives to develop with teacher a sound educational philosophy)⁴³

⁴² Mark James R., Stoop Emery, and Stoop Joyce King, Handbook of Educational Supervision : A Guide for the Practitioner(Boston : Ally and Bacon, : Inc.,1973),93.

⁴³ Harold D.Adams,and Frank G. Dicky,Basic Principles of Supervision (New York : American Book Company, 1953),22-41.

กู๊ด (Good) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ว่าเพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการสอน ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ และการพัฒนาตนเองในเรื่องการเลือกและปรับปรุงจุดประสงค์ การสอน สื่อการสอน วิธีสอนและประเมินผลการเรียน⁴⁴

จากแนวคิดของนักการศึกษาหลายๆ คนที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาตนเองของครู ให้มีความเชื่อมั่นและเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานทั้งยังเป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ผู้นิเทศกับผู้บริหารนิเทศตลอดจนการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ให้โรงเรียนบรรลุตามเป้าหมายและประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

งานของผู้บริหารการศึกษา

งานบริหารการศึกษามีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาในการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตที่มีคุณภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องทำงาน 2 อย่าง คือ งานบริหารกับงานนิเทศ สำหรับงานนิเทศนั้นยังจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะงาน คือ งานนิเทศทั่วไปและงานนิเทศการเรียนการสอน ดังนี้

1. งานบริหาร ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการประสานงานและการให้บริการต่างๆ ซึ่งครอบคลุมถึงงานบริหารบุคคล งานธุรการและการเงิน งานกิจการนักเรียนและงานสัมพันธ์ชุมชน

2. งานนิเทศ ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คืองานทั่วไปและงานนิเทศการสอน

2.1 งานนิเทศทั่วไป เป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานต่างๆ ที่ไม่ใช่การเรียนการสอน เช่น การพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการจัดห้องวิชาการ การพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการให้บริการนักเรียน ความสามารถในการทำงานร่วมกับชุมชน

2.2 งานนิเทศการสอนเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งงานเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับการสอนอันเป็นงานหลักของโรงเรียนนั่นเอง⁴⁵

⁴⁴ Carter V. Good, Dictionary of Education , 3rd ed .(New York : McGraw-Hill book Company , 1973) , 574.

⁴⁵ สัจด์ อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา : หลักการทฤษฎีและปฏิบัติ (กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์มิตรสยาม,2530),32.

จันทรานี สงวนนาม ได้กล่าวถึงผู้บริหารในการดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยควรคำนึงถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เช่น การประชุม อบรม ปฐมนิเทศ, การสังเกตการสอนในชั้น, การศึกษาเอกสารทางวิชาการ ตำรา, การให้คำปรึกษาหารือเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล, การสนทนาทางวิชาการ, การสาธิตการสอน, การพาไปนอกสถานที่, การสัมมนา, การจัดนิทรรศการ, การเยี่ยมชมชั้นเรียน, การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นต้น⁴⁶

อรุณ จันทวานิช กล่าวถึงการนิเทศภายในว่า เป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศภายในสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้ชำนาญการ ครูผู้ร่วมนิเทศ ครูแกนนำ ดำเนินการโดยใช้ภาวะผู้นำทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ประสานงานและใช้ศักยภาพการทำงานอย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนางานของสถานศึกษานั้นๆ โดยส่วนรวมให้ เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการศึกษา⁴⁷

ลักษณะงานนิเทศของผู้บริหาร

การศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะงานของผู้นิเทศนั้น เป็นการศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนของผู้นิเทศนั่นเอง

แฮร์ริส (Harris) เป็นนักการศึกษาผู้หนึ่งที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับงานของผู้นิเทศ ซึ่งควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพความสามารถทางด้านความคิดและการปฏิบัตินี้ ถือว่าลักษณะงานที่จำเป็นซึ่ง แฮร์ริส (Harris) ให้แนวคิดไว้ 9 ด้านคือ 1) การพัฒนาหลักสูตร (developing curriculum) 2) การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (providing materials) 3) การจัดหาบุคลากร (providing staff for instruction) 4) การจัดการสอน (organizing for instruction) 5) การบริการพิเศษแก่นักเรียน (relating special public services) 6) การจัดอบรมครูประจำการ (arranging for in-service education) 7) การพัฒนาการประชาสัมพันธ์ (developing public relations) 8) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (providing facilities for instruction) 9) การประเมินผลการเรียนการสอน (evaluating instruction)

1.การพัฒนาหลักสูตร (Developing curriculum)

⁴⁶จันทรานี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (กรุงเทพมหานคร : บริษัท บุก พอยท์ จำกัด, 2545), 154.

⁴⁷อรุณ จันทวานิช, กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาของเอกชน (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2548), 16.

หมายถึง การสร้างปรับ ขยายหลักสูตร ที่จะนำมาใช้ในโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพ บุคลากร สถานที่ การสร้างคู่มือการใช้หลักสูตร การกำหนดระดับมาตรฐานใช้หลักสูตร ตลอดจน การกำหนดเป้าหมายการเรียนการสอน การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ตลอดจนมีการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร ได้ตามความต้องการของผู้เรียนและสามารถนำหลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุง เป็นกรอบกำหนดทิศทางของการวางแผนการสอนการทำประมวลการสอนและ โครงการสอนวิชา ต่างๆ⁴⁸

การพัฒนาหลักสูตรสามารถกระทำได้หลายวิธี แต่โดยทั่วไปแล้วสามารถสรุปวิธีที่มัก ได้รับการนำมาใช้อยู่เสมอได้ ดังนี้ คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรโดยส่วนกลางแล้วประกาศใช้ในโรงเรียนทุกๆ ไป
2. พัฒนาหลักสูตรในชั้นเรียนภายในโรงเรียน
3. พัฒนาหลักสูตรโดยใช้วิธีฝึกอบรมครูประจำการ
4. พัฒนาหลักสูตรโดยใช้วิธีทางกรณีศึกษา
5. พัฒนาหลักสูตรโดยการปรับปรุงประสบการณ์ของเด็กและการจัดการของโรงเรียน
6. พัฒนาหลักสูตรโดยใช้วิธีการประเมินผลและการวิจัยทดลอง⁴⁹

2. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (Providing materials)

วัสดุอุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนทุกแห่งจะต้องจัดให้มีไว้ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน และส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น วัสดุอุปกรณ์การสอนจึงมีความสำคัญมากจนไม่สามารถแยกออกจากหลักสูตรได้ ผู้บริหารในฐานะผู้นำในการนำหลักสูตร มาปฏิบัติในโรงเรียนให้บังเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด จึงอยู่ในฐานะผู้นำในการใช้วัสดุ อุปกรณ์การสอนภายในโรงเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นส่วนหนึ่งของงานนิเทศการศึกษาของ ผู้บริหาร คืองานเกี่ยวกับการจัดวัสดุอุปกรณ์การสอนภายในโรงเรียนหรือเป็นผู้นำในด้านวัสดุ อุปกรณ์การสอน (audio visual director) สามารถผลิตและเลือกอุปกรณ์การสอนให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนและมีการประเมินผลการใช้อุปกรณ์การสอนตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร⁵⁰

⁴⁸ Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education , 3nd ed. (Englewood Cliffs, N.J.:Prentice-Hall,Inc,1985),289-290.

⁴⁹ Ronald C. Doll , Curriculum Improvement, Decision Making and Process,3rd ed . (Boston : Allyn and Bacon , Inc .,1974),45-46.

⁵⁰ Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education , 3nd ed. (Englewood Cliffs, N.J.:Prentice-Hall,Inc,1985),290.

ดังนั้น ดังที่ อิริกสัน (Erickson) ได้กำหนดบทบาทไว้ดังนี้คือ

1. เป็นผู้บริหาร (As an executive) ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดหา การใช้การบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์การสอนมาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยกระบวนการนิเทศการศึกษา

2. เป็นผู้นิเทศ (As a supervisor) ในฐานะที่ผู้บริหารเป็นนักการศึกษาจะต้องพยายามช่วยเหลือครูให้สามารถนำวัสดุอุปกรณ์การสอนมาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยกระบวนการนิเทศการศึกษา

3. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอุปกรณ์การสอน (As audiovisual specialist) ผู้บริหารจะต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การสอน สามารถที่จะให้คำแนะนำ เผยแพร่หรือสร้างสรรค์อุปกรณ์การสอนเพื่อนำมาใช้ภายในโรงเรียนได้

4. เป็นช่างเทคนิค (As an equipment technician) ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ และมีความสามารถพอสมควรเกี่ยวกับวิธีใช้และประสิทธิภาพของอุปกรณ์การสอนแต่ละชนิดไม่จำเป็นต้องเป็นช่างทำหน้าที่แก้ไขบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์เสียเองทั้งหมด แต่มีความรู้ไว้เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนภายในโรงเรียน⁵¹

3. การจัดหาบุคลากร (Providing staff for instruction)

งานบริหารบุคลากร หมายถึงการบริหารอันเกี่ยวกับตัวบุคคล หรือเจ้าหน้าที่ทุกประเภทของหน่วยงานการบริหารงานบุคลากรดังกล่าวรวมถึงตั้งแต่การสรรหา รับสมัคร คัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน การบรรจุแต่งตั้ง การมอบหมายงาน การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่บรรจุแต่งตั้งไว้แล้ว การบำรุงขวัญ การเลื่อนขั้นและลดขั้น ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงานและการบำรุงรักษาสภาพของการทำงานที่ดีและมีประสิทธิภาพให้คงอยู่ตลอดไป

การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารนั้น ถ้าพิจารณาตามจุดมุ่งหมายแล้ว สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ บริหารเพื่อจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานของโรงเรียนและบริหาร เพื่อจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน โดยเฉพาะในการบริหารงานบุคลากร ผู้บริหารควรคำนึงถึงหลักต่อไปนี้ 1) การบรรจุแต่งตั้งบุคลากร 2) การมอบหมายงาน 3) การเลื่อนขั้นเงินเดือน 4) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 5) การจัดการเกี่ยวกับความทุกข์หรือความเดือดร้อนของผู้ร่วมงาน 6) กิจกรรมของหมู่คณะ การสัมมนาทางวิชาการหรือการฝึกอบรม 7) ทะเบียนประวัติของบุคลากร

⁵¹ Carlton W.H. Erickson, Administering Instructional Media Programs (New York : The Mc Millan Company,1968), 10-12.

8) มีแนวนโยบายและแบบแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน 9) ความยุติธรรมและความถูกต้องในการพิจารณาเงินเดือน

จากหลักการที่กล่าวข้างต้น เป็นภารกิจของผู้บริหารในการบริหารงานบุคลากร ซึ่งครอบคลุมทั้งงานบริหารการศึกษาและงานนิเทศการศึกษา ดังนั้นหน้าที่ของผู้บริหารในด้านการจัดเตรียมบุคลากรเพื่อการสอน จึงได้แก่การคัดเลือกครูและการปฐมนิเทศครูใหม่

4. การจัดการสอน (Organizing for instruction)

หมายถึงการนำหลักสูตรที่วางไว้มาปฏิบัติ ซึ่งได้แก่การจัดชั้นเรียน การจัดการสอน และการแบ่งกลุ่มนักเรียน มอบหมายภาระงาน ความรับผิดชอบหน้าที่รวมทั้งตรวจสอบเพื่อแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนการที่กำหนดไว้ซึ่งโรงเรียนเป็นหน่วยงานหรือองค์การที่มีลักษณะเฉพาะจากหน่วยงานที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อบริการแก่สังคมชนิดอื่นๆ ในด้านลูกค้า (customer) ที่มารับบริการจากโรงเรียนโดยตรงนั้น จะต้องอยู่ประจำในโรงเรียนเป็นเวลานานกว่าลูกค้าที่ไปรับบริการจากองค์การชนิดอื่น จะต้องใช้บริการของโรงเรียนจนจบการศึกษา จึงทำให้การบริหารโรงเรียนหรือการจัดระบบการบริหารโรงเรียนมีลักษณะพิเศษออกไปนั่นคือจะต้องจัดระบบขององค์กรหรือบุคลากรหลัก หรือผู้ใช้บริการ ได้แก่ ครูและเจ้าหน้าที่อื่น และจัดระบบลูกค้าที่มารับบริการ ได้แก่ นักเรียนให้ได้ผลประโยชน์จากการบริหารของโรงเรียนให้มากที่สุด โดยทั่วไปแล้วงานแรกที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรหลักเรียกว่า งานการบริหาร มีหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการต่างๆ ไปของโรงเรียน เช่น งานกิจการของครู นักเรียน การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ งานธุรการและบริการอื่นๆ ส่วนงานที่สองเรียกว่างานการเรียนการสอน เป็นงานที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้การศึกษาแก่นักเรียนให้ได้ผลมากที่สุดโดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกให้งานทั้งสองนี้ดำเนินไปอย่างประสานสัมพันธ์กันในลักษณะที่งานบริหารเป็นฝ่ายสนับสนุนงานการเรียนการสอน จึงจะให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้บรรลุตรงตามบทบาทซึ่งสังคมมุ่งหวังไว้⁵²

4.1 การจัดระบบการบริหาร

สตูปและจอห์นสัน (Stoops and Johnson) ได้เสนอแนวทางในการจัดระบบงานบริหารโรงเรียนว่าควรจะได้ยึดถือหลักต่อไปนี้

4.1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายไว้อย่างชัดเจน

4.1.2 กำหนดตำแหน่งผู้รับผิดชอบและกำหนดช่องทางการติดต่อสื่อสาร

⁵² Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education , 3rded. (Englewood Cliffs, N.J.:Prentice-Hall,Inc,1985),291.

- 4.1.3 จัดระบบโดยใช้วิถีทางแห่งประชาธิปไตย
- 4.1.4 มีความยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถปรับเข้ากับความเปลี่ยนแปลงได้
- 4.1.5 กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน
- 4.1.6 สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย
- 4.1.7 สอดคล้องกับแนวความคิดทางการศึกษาและมนุษยศาสตร์
- 4.1.8 มีความสัมพันธ์และต่อเนื่อง
- 4.1.9 มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงระบบให้ดียิ่งขึ้น⁵³

4.2 การจัดระบบการเรียนการสอน

การจัดระบบการเรียนการสอนเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งในการบริหารโรงเรียนผลของการจัดระบบการเรียนการสอนจะเป็นเครื่องชี้ผลสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียน การจัดระบบการเรียนการสอนนอกจากจะมีผลโดยตรงต่อนักเรียนแล้ว ยังมีผลอย่างมากต่อการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรมาใช้ การจัดระบบที่ดีจะเป็นแรงสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แต่ถ้าการจัดไม่เหมาะสมแล้ว จะเป็นอุปสรรคขัดขวางการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อการจัดระบบการสอนของโรงเรียนเหมาะสม ในทางตรงกันข้าม หากนำไปใช้สอนไม่บรรลุจุดมุ่งหมายดังหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาอย่างดี จะสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประโยชน์ ในโรงเรียนที่จัดระบบไม่เหมาะสมก็จะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแต่ละครั้งจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนระบบการเรียนการสอนของโรงเรียนด้วยเสมอ⁵⁴โดยทั่วไปการจัดระบบการเรียนการสอนจะต้องเริ่มจากหลักสูตรทุกครั้งไปซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการจัดระบบการสอนก็คือกระบวนการนำหลักสูตรมาปฏิบัติ (Curriculum implementation) หรือการนำทฤษฎีทางการศึกษามาใช้ในห้องเรียน นับเป็นเรื่องสำคัญที่ทำทลายความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก ภารกิจหลักของครูใหญ่ในการจัดระบบ การเรียนการสอนได้แก่การจัดชั้นเรียน การแบ่งกลุ่มนักเรียน และการจัดตารางสอน ฯลฯ หรืออาจสรุปได้ว่า การจัดระบบการสอนเป็นการนำหลักสูตรมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้สอน ผู้เรียน สถานที่และเวลานั้นเอง ในเรื่องเหล่านี้ เบอร์และคณะ (Bur and Others) ได้เสนอหลักเกณฑ์ ในการจัดระบบดังนี้ คือ

⁵³ Emery Stoops and Russell L. Johnson , Elementary School Administration (New York : McGraw - Hill, 1967) , 135.

⁵⁴ Loss L. Neagley and Dean N. Evans, Handbook for Effective Curriculum Development (Englewood Cliffs, N. J. : Prentice- Hall , Inc ., 1957), 104-108.

4.2.1 การจัดระบบจะต้องเปิดโอกาสให้ครูรู้จักปัญหาความต้องการและพฤติกรรมของเด็กที่สอนเป็นอย่างดี

4.2.2 การจัดระบบจะต้องช่วยให้เด็กได้รับความเสมอภาคทุกคน

4.2.3 การจัดระบบจะต้องเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของโรงเรียน

4.2.4 การจัดระบบจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนดำรงชีวิตร่วมกับเพื่อนในหมู่คณะได้อย่างอบอุ่นและมีความสุข

4.2.5 การจัดระบบจะต้องเปิดโอกาสให้เกิดการฝึกฝนการอยู่ร่วมกัน ในระบอบประชาธิปไตยอย่างมากที่สุด

4.2.6 การจัดระบบจะต้องช่วยให้เกิดบูรณาการ (integration) ประสพการณ์ทั้งหมดของเด็ก

4.2.7 การจัดระบบจะต้องกระตุ้นครูให้มีความสนใจกับพัฒนาการทุกๆด้านของเด็ก

4.2.8 การจัดระบบจะต้องยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของเด็ก

4.2.9 การจัดระบบจะต้องส่งเสริมสมรรถภาพในการสอนของครูให้ดียิ่งขึ้น⁵⁵

5. การบริการพิเศษแก่นักเรียน (Relating special public services)

หมายถึงการจัดบริการเพื่อสนองจุดมุ่งหมายหลักของโรงเรียน ได้แก่ การจัดบริการพิเศษอื่นๆ ที่สัมพันธ์กับเป้าหมายในการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยการเลือกโครงการที่เหมาะสมที่สุดที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนการจัดบริการพิเศษ เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนเสริมหลักสูตรได้ โดยเฉพาะรายการที่การจัดบริการตามปกติทำไม่ได้ผลตามเป้าหมาย หรือตามวัตถุประสงค์ ที่วางไว้⁵⁶ เช่น

5.1 การสอนซ่อมเสริม เมื่อเด็กมีปัญหาในด้านการเรียนการสอน โดยเฉพาะเด็กที่เข้าเรียนผู้บริหารควรจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมขึ้นโดยตรวจดูว่าเด็กควรเรียนซ้ำวิชาใด เมื่อพบแล้วจำเป็นต้องทดสอบเพื่อทราบพื้นฐานความรู้ โดยจะใช้ข้อสอบแบบวินิจฉัย (diagnostic test) เป็นเครื่องมือ สาเหตุของเด็กที่เรียนซ้ำชั้น อาจจะมีสาเหตุทางด้านร่างกาย จิตใจ หรือปัญหาส่วนตัว

⁵⁵ James B. Bur , William H . Coffield, and R . J. Jenson, Elementary School Administration (Boston : Ally and Bacon , 1963), 64-69.

⁵⁶ Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education , 3nded. (Englewood Cliffs, N.J.:Prentice-Hall,Inc,1985),291-292.

อื่นๆ ได้ โรงเรียนมีความรับผิดชอบที่จะต้องช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ทุกวิถีทาง เพื่อให้เขาได้มีพัฒนาการทัดเทียมเสมอภาคกับเด็กอื่นๆ การสอนซ่อมเสริมวิธีการหลายแบบ แต่วิธีสอนสอนที่ดีนั้นน่าจะเป็นวิธีที่ส่งเสริมให้เด็กเรียนอย่างมีความเชื่อมั่นในตนเองมิใช่เรียนเพราะตนเองเป็นผู้บกพร่อง การจัดหลักสูตรและวิธีสอนสำหรับการสอนซ่อมเสริม ผู้จัดต้องทำความเข้าใจธรรมชาติของเด็กมีเมตตาธรรมและเคารพในคุณค่า ความเป็นมนุษย์ของเด็กทุกคนที่จะเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีมีความสุข ในชีวิต ผู้บริหาร โรงเรียนที่จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมควรให้ความสนใจเกี่ยวกับผู้เรียนและผู้สอนเป็นพิเศษ ครูผู้สอนควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และสอนเพราะใจรักมากกว่า การสอนเพราะจำใจ นักเรียนก็เช่นเดียวกันผู้บริหารไม่ควรบังคับให้มาเรียนซ่อมเสริม อย่าพยายามชี้ให้เห็นว่าเขาเป็นนักเรียนที่มีปมด้อย และถูกจำกัดสิทธิต่างๆ เพื่อมาเรียนซ่อมเสริม ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจในการสนับสนุนผู้สอนและผู้เรียนทั้งทางด้านวัตถุและด้านจิตใจเป็นพิเศษ

จันทรานี สงวนนาม ได้กล่าวถึงการสอนซ่อมเสริมเป็นอีกวิธีหนึ่งในแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งครูจะจัดให้ผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ การสอนซ่อมเสริมอาจจัดขึ้นภายหลังเมื่อครูได้ดำเนินการสอน วัตถุประสงค์และประเมินผลการเรียนของผู้เรียนแล้ว พบว่า ความสามารถของผู้เรียนไม่สามารถบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จากผลการตรวจสอบของครู จะเป็นข้อมูลย้อนกลับที่ช่วยให้ครูสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ด้วยวิธีการสอนซ่อมเสริม วิธีการสอนซ่อมเสริมอาจทำได้หลายวิธี ดังนี้ 1) การสอนแบบตัวต่อตัว 2) การสอนเป็นกลุ่มย่อย 3) นักเรียนเก่งสอนนักเรียนอ่อน 4) สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูป 5) ให้ทำแบบฝึกหัด เรียนด้วยตนเอง 6) ให้ทำกิจกรรมเพิ่มเติม 7) การเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบ⁵⁷

5.2 การสอนเด็กเก่ง ผู้บริหารควรหาวิธีสนับสนุนเด็กที่เรียนเก่งให้พัฒนาสูงขึ้นทั้งทางด้านความรู้ความชำนาญและทัศนคติ เด็กเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป การสอนพิเศษบางครั้งจะเป็นการชี้แนะให้เด็กเก่งทราบว่าตนเองนั้น มีความสามารถเหนือผู้อื่นเป็นที่รักยกย่องของบุคคลทั่วไปได้รับสิทธิพิเศษนอกเหนือจากนักเรียนอื่น ทำให้เด็กเห็นแก่ตัว เหยียดหยามผู้อื่นและสำคัญผิด ดังนั้นผู้บริหารควรได้ตระหนักถึงปัญหานี้และพยายามป้องกัน วิธีที่ดีวิธีหนึ่งคือส่งเสริมให้เด็กเก่งๆ ได้ปฏิบัติงานร่วมกับเด็กอื่นที่มีความสามารถด้อยกว่า เพื่อปลูกฝังนิสัยการช่วยเหลือบุคคลอื่นและส่งเสริมให้เด็กอ่อนได้เรียนรู้จากเด็กเก่ง อันเป็นการขจัดช่องว่างระหว่าง

⁵⁷ จันทรานี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (กรุงเทพมหานคร : บริษัท บุ๊ค พอยท์ จำกัด, 2545), 151-152.

ความสามารถได้มากไม่ควรส่งเสริมให้เด็กเก่งได้เข้าใจว่าตนเองเหนือกว่าคนอื่น แต่ควรส่งเสริมให้เขาเข้าใจและภูมิใจว่าเขาสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้

6. การจัดอบรมครูประจำการ(Arranging for in – service education)

หมายถึงผู้บริหารมีหน้าที่ที่จะต้องพัฒนา หรือปรับปรุงอัตรากำลังที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนให้มีคุณภาพอยู่ในระดับมาตรฐานอยู่เสมอ เพื่อเขาเหล่านั้นจะได้ช่วยส่งเสริมปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น กระบวนการนี้เรียกว่า การฝึกอบรมครูประจำการ (in – service education) โดยให้คำปรึกษามีการฝึกปฏิบัติการ บทบาทการเป็นผู้นำ ซึ่งในวิชาชีพชั้นสูงสาขาทั้งทางธุรกิจ อุตสาหกรรมและการแพทย์ต่างให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติการเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรได้ปรับปรุงการประกอบวิชาชีพของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูเช่นเดียวกันไม่ว่าเป็นครูใหม่หรือครูเก่ารับราชการมานานเท่าใดก็ตามทุกคนสมควรได้รับการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงานทั้งสิ้นเพราะว่าความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพการศึกษานั้นเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอมิได้คงที่อยู่ตลอดเวลา⁵⁸งานเกี่ยวกับการจัดอบรมครูประจำการของแต่ละโรงเรียนนั้นผู้บริหารนับว่าเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะรับผิดชอบในการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนของตน ซึ่งนักการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

ไวส์(Wiles)กล่าวถึงบทบาทการนิเทศของผู้บริหารไว้ดังนี้

- 1.บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีภายในกลุ่มและพยายามจัดข้อขัดแย้งต่างๆที่เกิดภายในกลุ่ม
- 2.บทบาทด้านผู้นำ ผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่ดังต่อไปนี้คือ พัฒนาความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่ตัวผู้อื่น ช่วยให้ผู้อื่นมีความรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมในการใช้อำนาจ และมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 3.บทบาทด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ดังนี้ คือ พัฒนาการจัดองค์การของหน่วยงานในโรงเรียน ช่วยให้การดำเนินงานของคณะกรรมการต่างๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการตัดสินใจเรื่องใดก็ตามต้องดำเนินต่อไปตามขั้นตอนและกระบวนการตัดสินใจ เมื่อกลุ่มตัดสินใจเรื่องใดไปแล้วจะต้องไม่คัดค้านพยายามให้ทุกคนในกลุ่มมีเป้าหมายเดียวกันเพื่อให้เกิดมีวินัยในกลุ่มและส่งเสริมให้ทุกคนมีวินัยในตนเอง
- 4.บทบาทด้านการคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ดังนี้คือ พิจารณาคัดเลือกบุคลากรใหม่ให้ตรงกับความต้องการโดยให้ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการ

⁵⁸ Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education , 3rded. (Englewood Cliffs, N.J.:Prentice-Hall,Inc,1985),292-293.

คัดเลือกด้วยช่วยให้บุคลากรที่เข้ามาทำงานใหม่รู้สึกว่าเขาเป็นที่ต้องการของโรงเรียนมีความอบอุ่นใจและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

5. บทบาทด้านการสร้างขวัญของครู ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่คือช่วยให้ครูพอใจในงานที่ทำมีความสะดวกสบายและปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางโครงการและนโยบายต่างๆของโรงเรียน ช่วยให้ครูเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ให้ครูรู้สึกตัวว่าตนเองมีความสำคัญและเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่นจัดให้มีการบริการต่างๆเช่นคู่มือครู การศึกษาต่อการอบรมตามที่ครูต้องการ

6. บทบาทด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่คือจัดให้มีการอบรมในหน่วยงาน จัดให้ตรงตามความต้องการของครู การประชุมครูที่จัดให้มีขึ้นช่วยให้ครูมีความก้าวหน้า ใช้วิธีสังเกตการสอน แต่ต้องมีการเข้าใจทั้งสองฝ่าย ใช้วิธีวัดผลเพื่อพัฒนาบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอน⁵⁹

ถ้าจะพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการจัดอบรมครูประจำการที่สำคัญ คือ การพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครู ซึ่งในทางจิตวิทยาเชื่อว่าบุคคลจะเปลี่ยนพฤติกรรมหรือจะพัฒนาพฤติกรรมนั้นขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้นั้นเป็นอันดับแรก การอบรมครูจึงจำเป็นต้องมองเน้นที่การเปลี่ยนทัศนคติเป็นสำคัญ การให้ความรู้แก่ครูเป็นส่วนใหญ่ เช่น การอบรมแบบเดิม โอกาสที่ครูจะเปลี่ยนพฤติกรรมคงจะได้ไม่ดีเท่าที่ควร จากการศึกษาค้นคว้าในปัจจุบันเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ได้ผลดีนั้นจะต้องไม่มีพิธีรีตองมากนัก (informal) และต้องใช้กระบวนการพัฒนาบุคลากรจึงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนจาก การอบรมครูเพื่อเพิ่มวิชาความรู้ต่างๆ มาเป็นการสร้างบรรยากาศและปรับปรุงสภาพการทำงานภายในโรงเรียนให้เหมาะสมดังแนวคิดของเซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) ดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า (a climate for growth) บรรยากาศของความเจริญก้าวหน้าขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้นำ (Leadership) ของผู้บริหารเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการจัดระบบบริหารงานภายในโรงเรียนจะต้องส่งเสริมความสามัคคีความรู้สึกอันดีที่มีต่อครูด้วยกันและต่อโรงเรียน ผู้บริหารควรจะต้องไม่ยึดถือระเบียบราชการอย่างเคร่งครัด จนครูมีความอึดอัดไม่สบายใจที่ถอดยซึ่งจะทำให้ครูปฏิบัติงานไปวันหนึ่งๆ และมีแนวโน้มที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการเปลี่ยนแปลง

⁵⁹ Kimball Wiles, Supervision for Better School, 3rd ed. Eglewood : Cliffs , (New Jersey: Prentice-Hall, 1983), 261-267.

2. ปรับปรุงสภาพการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น (job enrichment) การปรับปรุงสภาพการทำงานมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ครูปฏิบัติงานมากขึ้นด้วยความพอใจ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการปรับปรุงตนเองทั้งในด้านส่วนตัวและทางด้านการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารไม่ควรจัดสภาพการทำงานที่ทำให้ครูรู้สึกต่ำต้อยและต้องคอยปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารอยู่ตลอดเวลา ครูจะไม่มีการพัฒนาหรือปรับปรุงตนเองในด้านวิชาชีพได้เลย และเมื่อครูไม่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแล้วนักเรียนก็มักจะเรียนไปอย่างขาดแรงจูงใจไปด้วย⁶⁰

การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีจัดอบรมครูประจำการนี้ ตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่าบุคคลย่อมมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของตนให้ดียิ่งขึ้น ถ้าเขาอยู่ในสภาพการทำงานที่เขามีความพอใจ เพราะฉะนั้นหน้าที่ของผู้บริหารก็คือการปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียนให้เหมาะสมก็จะเป็นการส่งเสริมการจัดอบรมครูประจำการโดยทางอ้อมไปในตัว แต่ผู้บริหารจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่าการจัดอบรมครูนั้นยัง ไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด ขึ้นอยู่กับความพร้อมของครูและสถานการณ์

7. การพัฒนาการประชาสัมพันธ์(Developing public relations)

โรงเรียนเป็นระบบย่อย (subsystem) ระบบหนึ่งของสังคม ซึ่งเกิดขึ้นตามความต้องการและความจำเป็นของสังคม การที่จะจัดโรงเรียนให้เป็นองค์กรหนึ่งของสังคมได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายกลุ่มที่มีความรับผิดชอบมีความตั้งใจและมีวัตถุประสงค์ร่วมกับการดำเนินกิจการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารกองการศึกษาจะต้องดำเนินการให้โรงเรียนและชุมชนมีความเข้าใจอันดีต่อกันมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน และสามารถร่วมมือกันเพื่อสนองความต้องการของกันและกันด้วยความสอดคล้อง โดยใช้วิธีการต่างๆ ที่หลากหลายโดยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนไปสู่ชุมชน สร้างเครือข่ายผู้ปกครองระดมความคิดเห็น โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ได้รับจากชุมชนเพื่อที่จะร่วมกันจัดการศึกษา⁶¹

8. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก(Providing for instruction)

การเรียนการสอนจะบรรลุผลมีประสิทธิภาพสูง ถ้าได้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างพร้อมเพรียงและเหมาะสม ผู้บริหารมีหน้าที่ในการจัดอำนวยความสะดวก ทั้งทางด้านการปฏิบัติ

⁶⁰ Thomas J. Sergiovanni and David J. Elliot , Educational and Organizational Leadership in Elementary Schools (Englewood Cliffs, N. J.: Prentice -Hall, Inc., 1975),151-169.

⁶¹ Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education , 3rded. (Englewood Cliffs, N.J.:Prentice-Hall,Inc,1985),294.

ตามโครงการ หรือกิจกรรมการสอนที่ตั้งไว้ กิจกรรมการเรียนการสอนจะบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสิ่งแวดล้อมด้านอื่นๆ อาคารสถานที่มีส่วนช่วยส่งเสริมด้านการเรียนการสอนด้วยห้องเรียนที่ตกแต่งสวยงามถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีอุปกรณ์เครื่องมือและห้องปฏิบัติการที่มีคุณภาพและเพียงพอ มีระบบรักษาความปลอดภัยเพื่อให้ครูและนักเรียนมีความสุขปลอดภัย มีความพร้อมในการปฏิบัติด้านการเรียนการสอน การปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ดังแฮร์ริส (Harris) ได้แสดงความคิดเห็นว่าการจัดเตรียม สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนเป็นการจัดเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวก สำหรับการสอนโดยพิจารณาในเรื่องสถานที่และเครื่องมือเครื่องใช้ที่เหมาะสม

9. การประเมินผลการเรียนการสอน (Evaluating instruction)

หมายถึงการวางแผนจัดระเบียบประเมินผลเพื่อดำเนินการประเมินผลในกิจการต่างๆ ทุกด้านของโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญมากเรื่องหนึ่งในการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพราะเป็นเครื่องมือที่สำคัญ เพื่อนำมาใช้ในการนิเทศการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าประสงค์ โดยทั่วไปงานประเมินผลที่ผู้บริหารต้องมีส่วนรับผิดชอบนั้นได้แก่การประเมินผลพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็กและประเมินผลโครงการการเรียนการสอนต่างๆ ของโรงเรียน หรือการประเมินผลการเรียนการสอน โดยทั่วไปนั่นเอง⁶²

ไทเลอร์ (Tyler) อธิบายจุดมุ่งหมายของการประเมินผลการศึกษาในโรงเรียนดังนี้

1. เพื่อประโยชน์ของนักเรียน นับเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการประเมินผลที่จะต้องก่อประโยชน์ให้เกิดกับนักเรียนมากที่สุดเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

2. เพื่อปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เนื่องจากครูเป็นผู้รับชอบที่แท้จริงในด้านการเรียนการสอน จึงจำเป็นต้องทราบผลแห่งความพยายามของเขาว่าบรรลุเป้าหมายมากเพียงใดการประเมินผลจะช่วยให้ครูทราบข้อมูลและจะสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

⁶² เรื่องเดียวกัน, 294-295.

3. เพื่อพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพให้แก่คณะครู การที่คณะครูได้ร่วมมือในกระบวนการประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน จะเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในหมู่คณะ และจะช่วยให้ครูได้เรียนรู้เกี่ยวกับนักเรียนและชุมชนได้ดียิ่งขึ้น⁶³

จากความมุ่งหมาย 3 ประการข้างต้น จะเห็นได้ว่าการประเมินผลจะต้องก่อให้เกิดประโยชน์และความรู้สึกอันดีทั้งผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน นั่นคือการปรับปรุงการเรียนการสอนดังหลักการที่สมาคมผู้นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร (ASCD.) ได้เสนอว่าการประเมินผลคือการประมวลข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน (evaluation is as a guide) ซึ่งควรยึดหลักดังนี้

1. การประเมินผลที่ดีจะต้องส่งเสริมการประเมินผลด้วยตนเอง (self evaluation) โดยส่งเสริมให้ปัจเจกบุคคลได้มีสังกัดเกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างถูกต้อง
2. การประเมินผลที่ดี จะต้องครอบคลุมจุดมุ่งหมายทั้งหมดของโรงเรียน
3. การประเมินผลที่ดีจะต้องเป็นการเสนอข้อมูลสะท้อนกลับ (feedback) อย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ในการประเมินผลการศึกษาดังกล่าว ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงหลักทั่ว ๆ ไป มากกว่าที่จะชี้เฉพาะเจาะจงที่ผู้บริหาร เพราะโดยทั่วไปแล้วการประเมินผลทางการศึกษานั้น ไม่ว่าจะปฏิบัติโดยใครก็ไม่น่าจะมีความแตกต่างกันมากนัก เพราะจุดมุ่งหมายสูงสุดของการประเมินผลการศึกษาคือการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น โดยที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองตามไปด้วยจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการประเมินผลให้เป็นกระบวนการ มีขั้นตอนดังแฮร์ริส (Harris) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1. การกำหนดกฎเกณฑ์ (specifying criterion) เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายปัญหาและวิธีการที่จะไปสู่จุดมุ่งหมาย
2. การสร้างเครื่องมือ (instrumentation) เป็นการสร้างหรือสรรหาเครื่องมือ สำหรับรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย พร้อมทั้งกำหนดวิธีใช้เครื่องมือเหล่านั้นด้วย
3. การรวบรวมข้อมูล (data gathering) เป็นการรวบรวมด้วยเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเหมาะสม โดยบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะ เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ตรงตามเป้าหมายที่สุด

⁶³ National Society for the Study of Education, Education Evaluation New Roles, New Means, edited by Ralph W. Tyler (Chicago : The University of Chicago Press, 1969),2-26.

4. การวิเคราะห์ข้อมูล (data analysis) ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจะต้องนำมาวิเคราะห์อีกขั้นหนึ่งด้วยกระบวนการที่เหมาะสมเพื่อจะได้ทราบสภาพที่แท้จริงอันถูกต้องของสิ่งที่ต้องการประเมิน

5. การตีความจากข้อค้นพบ (interpretation of finding) จากข้อมูลที่วิเคราะห์เรียบร้อยแล้วจะสามารถตีความหมายจากข้อมูลเหล่านั้นได้ซึ่งออกมาในลักษณะค่าเปรียบเทียบและแนวโน้ม

6. การประเมินค่า (valuing) หลังจากตีความหมายจากข้อมูลแล้ว ผู้ประเมินจะต้องประเมินค่าผลที่ปรากฏออกมาว่ามีค่าเท่าใด

7. การตัดสินใจ (decision making) การตัดสินใจกระทำโดยใช้การประเมินค่าเป็นพื้นฐานว่า ควรจะมีปฏิกริยาต่อสิ่งที่ได้ค้นพบอย่างไร⁶⁴

ขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการประเมินผลของ แฮร์ริส (Harris) จะเห็นว่าได้นำกระบวนการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์เข้ามาใช้ในการประเมินผลการศึกษา ซึ่งการประเมินผลการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

กล่าวโดยสรุป ลักษณะงานนิเทศการศึกษาตามแนวคิดของ แฮร์ริส (Harris) ล้วนเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของผู้นิเทศการศึกษาหรือผู้บริหารจำเป็นต้องมี เพื่อช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ อันได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดวัสดุอุปกรณ์การสอน การเตรียมบุคลากรเพื่อการสอน การจัดระบบการเรียนการสอน การจัดบริการพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การจัดอบรมครูประจำการ การพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนและการประเมินผลการศึกษา

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่มีต่อการนิเทศการศึกษา

ผู้บริหารมีความสำคัญต่อการนิเทศการศึกษา เนื่องจากงานนิเทศการศึกษาเป็นงานของผู้บริหาร ในการบริหารงานนั้นผู้บริหารจะต้องพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนควบคู่ไปด้วย เพื่อให้บุคลากรเหล่านั้นสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการที่ผู้บริหารทำหน้าที่นิเทศศึกษาคงควบคู่ไปด้วยแล้วจะกล่าวได้ว่า ผู้บริหารคนนั้นทำงานของตนได้อย่างสมบูรณ์

⁶⁴ Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education (Englewood Cliffs, N.J.:Prentice-Hall,Inc,1985),190.

สังัด อุทรานันท์ กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนหรือสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสนใจและเอาใจใส่ของผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสำคัญ

ผู้บริหารจึงมีบทบาทที่เกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาดังต่อไปนี้ คือ

1. ต้องถือว่าการนิเทศการศึกษานั้นเป็นหน้าที่ของตนแต่การปฏิบัติงานนิเทศนั้นผู้บริหารอาจจะเป็นผู้ดำเนินการเอง หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นทำหน้าที่แทนก็ได้
2. ร่วมวางแผนจัดการนิเทศการศึกษาร่วมกับผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศโดยอยู่ในฐานะประธานของคณะทำงานจะมีความเหมาะสมที่สุด
3. เป็นผู้ให้การสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการศึกษาโดยการให้บริการและสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ตลอดจนถึงอำนวยความสะดวกต่างๆ
4. สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา โดยการเยี่ยมดูการทำงานการสอน เพื่อแสดงความสนใจหรือห่วงใยต่อคณะผู้ทำงานรวมถึงการสร้างขวัญและกำลังใจ โดยการพิจารณาให้ความชอบเป็นกรณีพิเศษอีกด้วย⁶⁵

อัญชลี โพธิ์ทอง กล่าวถึงบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาการประสานงาน ผู้บริหาร(บทบาทผู้นิเทศ) ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ ผู้บริหาร ผู้บริหาร – ผู้นิเทศ – ผู้รับการนิเทศ ต้องเข้าใจบทบาทของกันและกัน⁶⁶ตามตารางที่2 ดังนี้

ตารางที่2 บทบาทของผู้บริหาร ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ

บทบาทของผู้บริหาร	บทบาทของผู้นิเทศ	บทบาทของผู้รับการนิเทศ
-สนับสนุน ส่งเสริมการนิเทศอย่างจริงจัง	-วางแผน วิเคราะห์ ปัญหา ร่วมกับเพื่อนครู	-ร่วมมือในการวิเคราะห์ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่
-ทำหน้าที่วิทยากรที่ดีและให้คำแนะนำการใช้แหล่งวิชา	-ร่วมกับครูวางแผนและโครงการแก้ปัญหา	-ร่วมมือกับผู้นิเทศวางแผนหรือโครงการเพื่อแก้ปัญหา
-บริการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศทุกด้าน	-ช่วยครูพัฒนาการเรียนการสอน	-ลงมือปฏิบัติตามโครงการ
	-ช่วยกันทั้งสามฝ่ายประเมินผล	-ขอ ความ สนับสนุน หรือ คำปรึกษาจากผู้นิเทศและ

⁶⁵ สังัด อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา หลักการทฤษฎีและการปฏิบัติ(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม , 2530),12-15.

⁶⁶ อัญชลี โพธิ์ทอง, นิเทศการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2549),96.

ตารางที่ 2 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหาร	บทบาทของผู้นิเทศ	บทบาทของผู้รับการนิเทศ
-ประเมินผลการปฏิบัติงาน -สร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	งาน -ร่วมกับครูหาข้อบกพร่องในการดำเนินงาน -วางแผนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องร่วมกับครู -ช่วยครูในการประเมินผลการเรียน	ผู้บริหาร -ร่วมกับผู้นิเทศประเมินผลการเรียน -ร่วมกับผู้นิเทศค้นหาข้อบกพร่องในการดำเนินงาน -ร่วมกันกับฝ่ายนิเทศวางแผนแก้ไขข้อบกพร่อง

ที่มา : อัญชลี โพธิ์ทอง, นิเทศการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549), 96-97.

ลูซิโอและแม็คเนล (Lucio and Mc Neil) กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. มีหน้าที่วางแผนร่วมกับครูเป็นรายบุคคล และเป็นหมู่คณะ ในการกำหนดนโยบาย และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา
2. มีหน้าที่ในการบริการ โดยวินิจฉัยสั่งการ ประสานงาน และกำหนดแนวทางที่จำเป็น
3. มีหน้าที่นิเทศการศึกษาโดยการให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคลและเป็นหมู่คณะเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน
4. มีหน้าที่พัฒนาหลักสูตร โดยมีส่วนร่วมโดยตรงในการกำหนดจุดมุ่งหมายเลือกเนื้อหาวิชา สร้างคู่มือครู และคัดเลือกอุปกรณ์การสอน
5. มีหน้าที่สาธิตการสอน โดยเป็นผู้จัดให้มีการสาธิตการสอนด้วยตนเองในเรื่องเกี่ยวกับวิธีสอนการใช้อุปกรณ์การสอน รวมทั้งช่วยเหลือด้านอื่นๆ แก่ครูผู้กำลังสอนในชั้นเรียน
6. ทำการวิจัยอย่างมีระเบียบแบบแผน เช่น การสำรวจ การทดสอบและศึกษาค้นคว้าแนวคิดต่างๆ ที่ดี เพื่อเผยแพร่ให้ครูนำไปใช้ในชั้นเรียน⁶⁷

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนก็คือบุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถในการให้ความช่วยเหลือ การให้บริการแนะนำให้คำปรึกษาแก่ครูอื่นๆ ในโรงเรียนเพื่อพัฒนาและ

⁶⁷ William H. Lucio and John D. McNeil, Supervision in Thought and Action (New York : McGraw - Hill , 1979), 23-25.

ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น จึงจำเป็นต้องเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตน ในฐานะผู้นำทีมด้วย ซึ่งมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารด้านการนิเทศ

คูสิต ทิวถนอม ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ปรับปรุงการเรียนการสอน การที่ผู้บริหารมีความรับผิดชอบเรื่องปรับปรุงการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ของการให้การศึกษาความเหมาะสมของหลักสูตรวัสดุอุปกรณ์วิธีสอนของครูตลอดจนสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่จะส่งผลให้ผลการเรียนของนักเรียนมีคุณภาพมากขึ้น

2. ประสานงานและให้บริการแก่ครูในโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ประสานงานที่ดีและให้การทำงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นและต้องให้บริการในด้านต่างๆ แก่ครู โดยเฉพาะในด้านการสอนต้องให้ความช่วยเหลือครูในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่สอน วิธีสอน อุปกรณ์การสอน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตลอดจนการเป็นวิทยากรให้คำแนะนำแก่ครูด้วยความเต็มใจ

3. ช่วยให้ความก้าวหน้าในอาชีพ ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้ครูรู้จักตนเอง เกิดความมั่นใจและความมั่นคงทั้งส่วนตัวและหน้าที่การงานรวมทั้งให้ความอิสระแก่ครูที่จะพัฒนาตนเองให้เจริญงอกงามในทุกๆ ด้าน

4. ประเมินผลงานโรงเรียน เป็นขั้นตอนหนึ่งของการบริหารงานหรือโครงการ เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานตามโครงการไปแล้วเป็นไปตามจุดประสงค์มากน้อยเพียงใด รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในครั้งต่อไป⁶⁸

การนิเทศของผู้บริหารตามแนวคิดของ เซอร์จิโอแวนนี

เซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพการนิเทศของผู้บริหาร หรือภาวะผู้นำทางการนิเทศของผู้บริหาร (supervision Leadership) โดยกำหนดความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการนิเทศไว้ 8 ด้าน ดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศที่ดี (Building a Healthy Climate)

เซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในการใช้รูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้คณะทำงานในองค์กรหรือ โรงเรียนมีสภาพที่บุคลากรมีความตระหนักในศักยภาพของตนเอง และสามารถสร้างเงื่อนไขที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของ

⁶⁸ คูสิต ทิวถนอม, นิเทศการศึกษา หลักการและการปฏิบัติ (นครปฐม : โครงการส่งเสริมผลิตตำราและเอกสารการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540), 195-200.

บุคคลแต่ละคน⁶⁹ บรรยากาศขององค์การจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่จะต้องคำนึงถึง วิทยาการสิ่งแวดล้อมภายนอกและนโยบายในการบริหารตลอดจนการปฏิบัติที่มีอิทธิพลสำคัญต่อ บรรยากาศ เพราะจะมีผลกระทบต่อลักษณะของการทำงาน สมาชิกในองค์การในด้านความต้องการ และเป้าหมายความสามารถและบทบาทของแต่ละคน นอกจากนี้ยังจะต้องคำนึงถึงบรรยากาศของ องค์การ ในด้านความสำเร็จการให้ความสนใจต่อบุคลากรในองค์การ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ย่อมมี ผลกระทบต่อผลที่จะได้รับของแต่ละคนในการทำงาน เช่น ปริมาณและคุณภาพของงาน ความพึง พอใจและการเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เป็นต้น องค์การจะมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดจึงขึ้นอยู่กับ บรรยากาศขององค์การ โดยมีปัจจัยข้างต้นเป็นตัวบ่งชี้

2. การสร้างทีมงาน (Team Building)

เซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในการกำหนด เป้าหมายขององค์การ กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่ชัดเจน และสามารถวางแผนการ ปฏิบัติงานโดยที่บุคลากรให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกันในการสร้างทีมงาน เพื่อให้ เกิดการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมเป็นหัวใจสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการพัฒนาทีมงาน จะ บรรลุผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่จะต้องสร้างวัฒนธรรมใหม่ๆ ให้แก่สมาชิกภายในองค์การ และช่วยให้สมาชิกเพิ่มพูนความรู้ความสามารถหรือทักษะการทำงานเป็นทีมมีวัตถุประสงค์ที่จะ สร้างเป้าหมายของกลุ่มด้วยกันทั้งในลักษณะแต่ละบุคคลและกลุ่มจะทำเช่นนั้นได้สำเร็จทุกคนใน กลุ่มจะต้องมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นถึงปัญหา ความคิดริเริ่ม และการแก้ปัญหาในกลุ่ม ข้อ นำาคิดอีกประการหนึ่งของการเข้ามามีส่วนร่วมก็คือ ผู้บริหารไม่ควรจะออกกฎระเบียบให้บุคคลเข้า มามีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจและการยินยอมของบุคลากรเป็นสำคัญ

3. การแก้ไขความขัดแย้ง (Resolving Conflict)

เซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในการ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง นักเรียน และครู เกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน ค่านิยม บทบาท หน้าที่และเป้าหมาย ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (conflict resolution) หมายถึง การลดหรือการขจัดความขัดแย้ง แต่ การบริหารความขัดแย้ง (management of conflict) ไม่จำเป็นต้องหมายถึง การลดปริมาณของความ ขัดแย้ง การแก้ปัญหาความขัดแย้งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความขัดแย้ง ความขัดแย้งเกิดขึ้นได้ ง่ายแต่ยากจะแก้ไขได้ยาก ดังนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์การ ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจ

⁶⁹ Thomas J Sergiovanni , Handbook for Effective Department Leadership (Massachusetts : Allyn and Bacon , Inc ., 1984), 15-16.

และดำเนินการในการบริหารความขัดแย้งยุทธศาสตร์ในการแก้ไขความขัดแย้งแต่ละแบบมีทั้งส่วนดีและส่วนด้อยดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และตระหนักถึงผลที่จะเกิดตามมา

4. การตัดสินใจ (Making Decision)

เซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) กล่าวว่าผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในการนำรูปแบบการตัดสินใจมาประยุกต์ใช้และนำกระบวนการร่วมมือมาใช้ในการตัดสินใจตลอดจนสามารถพัฒนานักเรียนบุคลากรให้เป็นผู้มีเหตุผล เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีกระบวนการ⁷⁰

ผู้บริหารที่ดีควรหลีกเลี่ยงการตัดสินใจเพียงลำพัง ยกเว้นหากเรื่องนั้นๆ เป็นเรื่องที่ต้องตัดสินใจเอง เพราะการบริหารการศึกษาเป็นเรื่องของบุคคลหลายฝ่ายที่มีผลกระทบและประโยชน์ร่วมกันจึงควรเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย ดังนักวิชาการศึกษาได้เสนอแนวคิดดังนี้

บาร์นาร์ด (Barnard) แบ่งการตัดสินใจเป็น 3 ประเภทตามที่มาของเรื่อง เพื่อตัดสินใจ คือ

1. การตัดสินใจเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา
2. การตัดสินใจตามเรื่องและผู้ใต้บังคับบัญชาส่งเรื่องมาให้พิจารณา ตัดสินใจ
3. การตัดสินใจเชิงสร้างสรรค์ เป็นการตัดสินใจที่เกิดจากความคิดริเริ่มของผู้บังคับบัญชา

ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องใช้สติปัญญาวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูล ตลอดจนคาดการณ์ผลที่คาดว่าจะได้รับและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคุณสมบัติดังกล่าว จะเป็นผลที่เกิดจากการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการตัดสินใจของผู้บริหาร ศาสตร์และศิลป์เกิดขึ้นจากการหลอมรวมความรู้

จากการศึกษาวิเคราะห์หลักการและทฤษฎีการบริหารและการตัด รวมทั้งประสบการณ์การบริหารและการตัดสินใจเข้าด้วยกัน ดังนั้นการให้ผู้บริหารได้มีความรู้และความเข้าใจในหลักและกระบวนการตัดสินใจจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นเพราะสถานศึกษาเป็นเหมือนองค์กร โดยทั่วไปที่มีโครงสร้างสำหรับดำเนินการเกี่ยวกับการตัดสินใจ⁷²

⁷⁰ เรื่องเดียวกัน, 15-16.

⁷¹ Chester I. Barnard, The Functions of the Executive (Cambridge Massachusetts: Harvard University Press, 1938), 190-192.

⁷² Wayne K. Hoy and Cecil G Miskel, Educational Administration (Singapore: McGraw - Hill International Education, 1991), 300.

จากลักษณะพิเศษของการบริหารการศึกษาข้างต้น ในการจัดระบบการบริหารของผู้บริหาร จึงควรที่จะเปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการบริหารและการจัดการศึกษา

5. การวางแผนและการจัดการประชุม (Planning and Organizing Meetings)

เซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในการวางแผนการจัดการประชุมที่มีประสิทธิภาพและการประชุมที่จัดนั้นควรสนองต่อความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องและสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตลอดจนมีความผูกพันร่วมกันในการตัดสินใจ⁷³ในการวางแผนและจัดระบบการประชุม ถือเป็นภารกิจอย่างหนึ่งผู้บริหารต้องปฏิบัติ ดังนั้น ผู้บริหารควรมีทักษะ ประสิทธิภาพในการวางแผนและดำเนินการประชุมเพื่อความสำเร็จของงาน เพราะการประชุมถือเป็นหัวใจของการบริหาร เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการประสานงานและการสั่งการ อันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

6. การสรรหาและการคัดเลือกบุคลากร (Recruiting and Selecting Personal)

เซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในการใช้แนวทางที่หลากหลาย เพื่อสรรหาและคัดเลือกบุคลากรให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน โดยใช้ประโยชน์จากรายละเอียดของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ อย่างมั่นใจและสามารถจัดระบบข้อมูลที่ต้องการเชื่อถือได้เพื่อนำมาใช้ในการสัมภาษณ์ ตลอดจนสามารถใช้กระบวนการคัดเลือกอื่นๆ ได้ในการบริหารงานบุคคลไม่ว่าในวงราชการ หรือธุรกิจเอกชน การสรรหาและคัดเลือกบุคลากรเป็นงานบริหารที่สำคัญมากที่สุดเรื่องหนึ่ง เพราะความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานทุกชนิด ขึ้นอยู่กับปริมาณและคุณภาพของบุคลากร ที่มีอยู่ในหน่วยงานเป็นประการสำคัญ ถ้าการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรผิดพลาด หน่วยงานก็ไม้อาจมีบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน ซึ่งอาจเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงแก่หน่วยงาน ดังนั้นผู้บริหารที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการบริหารงานบุคคลจะต้องกำหนดนโยบายและวิธีการสรรหา และคัดเลือกบุคลากรให้แน่นอนและมีระเบียบแบบแผน

ในแต่ละหน่วยงานจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนสรรหาบุคลากรไว้ล่วงหน้า เพื่อความรัดกุมและประสิทธิภาพของการสรรหาบุคลากรมาบรรจุในหน่วยงานนั้นๆ โดยที่หน่วยงานจะต้องมีการวิเคราะห์งาน ทำพรรณนาลักษณะงานแต่ละอย่าง และกำหนดลักษณะเฉพาะของงานแต่ละตำแหน่ง ไว้ให้ชัดเจน ขณะเดียวกันหน่วยงานต้องกำหนดลักษณะและคุณสมบัติของบุคลากรที่จะ

⁷³ Thomas J Sergiovanni , Handbook for Effective Department Leadership (Massachusetts : Allyn and Bacon , Inc ., 1984) , 15-16.

ดำรงตำแหน่งต่างๆ เหล่านั้นไว้ให้แน่นอน เพื่อที่จะได้บุคคลที่เหมาะสมกับงานและตรงตามวิชาเอกที่ต้องการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงานนั้นๆ

7. การกำหนดตำแหน่งบุคลากร (Assigning Personnel)

เซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ความต้องการ ความคาดหวังและรู้สภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรในหน่วยงานย่อย สามารถนำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการพิจารณากำหนดตำแหน่งแต่งตั้ง และปรับเปลี่ยนตำแหน่งให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากรเพื่อประโยชน์สูงสุดทางการศึกษา

ในการกำหนดตำแหน่งบุคลากรนั้น เป็นการกำหนดความรู้ความสามารถของบุคลากรที่จะมาทำงานในหน้าที่นั้นๆ ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดขององค์การและโอกาสก้าวหน้าของผู้รับมอบหมายงาน โดยเฉพาะความเหมาะสมของงานนั้นๆ กับความสามารถของผู้รับมอบหมายเป็นหลักซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความซื่อตรงและยุติธรรมในตัวผู้บริหารเองด้วย มิฉะนั้นจะเป็นผลเสียที่อาจเกิดแก่ผู้บริหารและองค์การ

8. การเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง (Bringing About Change)

เซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในการกำหนดยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมกับคุณค่าของแต่ละบุคคล ในอันที่จะส่งเสริมหรือขัดขวางการเปลี่ยนแปลง รู้ระดับการยอมรับของครูเพื่อผลสำเร็จของการปฏิบัติงานและการประเมินอิทธิพลที่ผู้บริหารมีอยู่ในฐานะผู้สนับสนุนการเปลี่ยนแปลง⁷⁴ ผู้บริหารที่จะนำในการเปลี่ยนแปลงได้ดีนั้น มักจะเป็นผู้ที่มาจากนอกองค์กรทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงถือเป็นการพัฒนาองค์กรนั่นเอง และสิ่งที่จะเกื้อหนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพก็คือ อิทธิพลผู้บริหารที่สามารถเป็นผู้นำทำงานสำเร็จได้แต่ขาดประสิทธิภาพหรือมีอิทธิพลในช่วงเวลาสั้น ผลของงานจะไม่ยั่งยืน ตรงข้ามกับผู้บริหารที่มีทั้งความสำเร็จและประสิทธิภาพสูงหรือมีอิทธิพลในระยะเวลายาว ผลของงานก็จะมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลและมีทักษะเวลายาวนาน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีอิทธิพลและมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนยุทธวิธีในการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายด้วย

⁷⁴ เรื่องเดียวกัน, 15-16.

ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ตั้งอยู่ที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม รับผิดชอบในการประสานส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน อำเภอบางเลน และอำเภอพุทธมณฑลมีพื้นที่รวม 1,174.514 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 54.17ของพื้นที่รวมจังหวัดนครปฐม มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่างๆ 5 จังหวัด คือ พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี นนทบุรี สมุทรสาคร และ กรุงเทพมหานคร⁷⁵ โดยแบ่งเป็น โชนคุณภาพกลุ่มโรงเรียนทั้งหมด 11กลุ่มโรงเรียนดังนี้ อำเภอ นครชัยศรีประกอบด้วย 1)กลุ่มมณฑลนครชัยศรี2)กลุ่มพลูบัว 3)กลุ่มพุทธรักษา อำเภอสสามพราน ประกอบด้วย 1)กลุ่มไร่จึงพัฒนา 2)กลุ่มเพชรท่าจีน 3)กลุ่มเพชรจินดา อำเภอบางเลน ประกอบด้วย 1)กลุ่มบางเลน 2)กลุ่มบางเลนใต้ 3)กลุ่มเพชรบัวหลวง อำเภอพุทธมณฑล ประกอบด้วย 1)กลุ่มพุทธมณฑล สังกัดโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 1)กลุ่มกล้วยไม้(เอกชน)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยเฉพาะในโรงเรียนกลุ่มบางเลน ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2ประกอบด้วย 1) โรงเรียนบ้านบางเลน2)โรงเรียนบ้านไผ่คอกวัว 3) โรงเรียนบ้านประตู่หน้าพระพิมล 4)โรงเรียนวัดลานคา 5)โรงเรียนวัดไผ่หูช้าง 6) โรงเรียนวัดพาสูการาม 7)โรงเรียนวัดบางปลา 8) โรงเรียนวัดเกาะแรด 9) โรงเรียนตลาดเกาะแรด 10) โรงเรียนวัดดอนยอ 11)โรงเรียนวัดลาดสะแก 12) โรงเรียนวัดเกษมสุริยัมนาจ 13)โรงเรียนบ้านหนองปรัง⁷⁶

⁷⁵ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต2, ข้อมูลสารสนเทศปีการศึกษา 2552 (นครปฐม : ทงบุญการพิมพ์,2552)5.

⁷⁶ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต2, เอกสารรายชื่อกลุ่มโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต2 (ม.ป.ท.,ม.ป.ป.).อัดสำเนา

ตารางที่ 3 ข้อมูลจำนวนนักเรียนและจำนวนครูสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ปีการศึกษา 2552(10 มิถุนายน 2552)

ที่	ชื่อ โรงเรียน	จำนวน นักเรียน	จำนวนบุคลากร		
			ผู้บริหาร	ครู	รวม
1	บ้านบางเลน	526	1	20	21
2	บ้านไผ่คอกวัว	86	1	7	8
3	บ้านประตู่หน้าพระพิมล	481	1	20	21
4	วัดลานคา	509	1	23	24
5	วัดไผ่หูช้าง	378	1	15	16
6	วัดผาสุการาม	138	1	8	9
7	วัดบางปลา	320	1	11	12
8	วัดเกาะแรต	198	1	7	8
9	ตลาดเกาะแรต	163	1	12	13
10	วัดดอนข่อย	144	1	9	10
11	วัดลาดสะแก	60	1	2	3
12	วัดเกษมสุริย์มัจ	168	1	10	11
13	บ้านหนองปรัง	89	1	5	6
รวม		3,260	13	149	162

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2, “ข้อมูลนักเรียนรายชั้นปีการศึกษา 2552,”
10 มิถุนายน 2552.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สดใส ศรีสวัสดิ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนครบทั้ง 5 ด้านคือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ปัญหาที่พบคือ ครูผู้สอนบางคนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนที่ใช้อยู่ให้ดีขึ้น 2) ด้านการพัฒนาบุคลากรปัญหาที่พบคือครูขาดความกระตือรือร้นในการเพิ่มพูนความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง 3) ด้านสื่อการเรียนการสอนปัญหาที่พบคือ ครูขาดความคิดสร้างสรรค์ในการดัดแปลงวัสดุท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการอำนวยความสะดวกและบริการด้านอื่นปัญหาที่พบคือโรงเรียนไม่มีงบประมาณเพียงพอในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ 5) ด้านการประเมินผลการสอน โคนสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูปัญหาที่พบคือครูไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการสอน⁷⁷

ทองหล่อ ตุ่มทองคำ ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานนิเทศภายในของกลุ่มผู้นิเทศโรงเรียนวัดมะเกลือผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานนิเทศภายในของกลุ่มผู้นิเทศ ด้านการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด และการปฏิบัติงานนิเทศด้านการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย 2) ความเห็นของการปฏิบัติงานนิเทศภายในของกลุ่มผู้นิเทศโรงเรียนวัดมะเกลือตามแนวคิดของกลุ่มผู้นิเทศและกลุ่มครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางในการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนที่ต้องการอันดับแรกคือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ รองลงมาคือการพัฒนาบุคลากร⁷⁸

อุไรวรรณ ตำนานทอง ได้ศึกษาเรื่องสมรรถภาพของผู้นิเทศในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบระดับสมรรถภาพของผู้นิเทศในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ 2) เพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างของสมรรถภาพผู้นิเทศตามความคิดเห็นของกลุ่มนิเทศและกลุ่มครูผู้สอน 3) เพื่อทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ตามความคิดเห็น

⁷⁷ สดใส ศรีสวัสดิ์, “การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร”(ปริญญาณิพนธ์ ศษ.ม.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546), 113.

⁷⁸ ทองหล่อ ตุ่มทองคำ, “การปฏิบัติงานนิเทศภายในของกลุ่มผู้นิเทศโรงเรียนวัดมะเกลือ (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546), บทคัดย่อ.

ของกลุ่มผู้นิเทศและกลุ่มผู้รับการนิเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การวางแผนและการจัดการประชุมอยู่ในระดับมาก ส่วนการนำการเปลี่ยนแปลงมอบหมายงานแก่บุคลากร การตัดสินใจ การสร้างทีมงาน การสรรหา และการคัดเลือกบุคลากร การสร้างบรรยากาศและการแก้ไขความขัดแย้งอยู่ในระดับปานกลาง⁷⁹

วิวัฒน์ ผู้จ้างงค์ ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่าการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติระดับปานกลางในทุกด้าน คือด้านนโยบายและการวางแผนการนิเทศ ด้านการประเมินผลการการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศและด้านการประสานงาน ความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับดังนี้ ความต้องการการดำเนินการนิเทศความต้องการด้านการประสานงานและความต้องการด้านนโยบายและแผนการนิเทศ⁸⁰

กิ่ง ลี้มประสาท ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโชนคุณภาพราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า 1) การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโชนคุณภาพราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งห้าด้าน โดยเรียงลำดับ ได้แก่ การวิจัยเชิงปฏิบัติ การพัฒนาบุคลากร การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรงการพัฒนากลุ่มและการพัฒนาหลักสูตร 2) แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโชนคุณภาพราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ได้แก่ ควรให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ควรมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

⁷⁹อุไรวรรณ ตำนานทอง, “สมรรถภาพของผู้นิเทศในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2546),82.

⁸⁰วิวัฒน์ ผู้จ้างง, “ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น,2546)บทคัดย่อ.

ควรมีการวิจัยในชั้นเรียน เน้นการทำงานที่เป็นกลุ่มโดยผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความสามารถ และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล⁸¹

สุนันทา เทพพิทักษ์ ได้ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนภาษานุสรณ์บางแคพบว่า1)การนิเทศภายในโรงเรียนภาษานุสรณ์บางแคทั้ง4แบบที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง 2)การนิเทศภายในของโรงเรียนภาษานุสรณ์บางแคตามความต้องการของครูในทุกแบบอยู่ในระดับมาก3)การนิเทศภายในโรงเรียนภาษานุสรณ์บางแคที่ปฏิบัติจริงกับความต้องการของครูทั้ง3ระดับชั้นมีความแตกต่างกัน4)แนวทางการนิเทศภายในตามข้อเสนอแนะของครูคือควรจัดให้มีการประชุม อบรม ทักษะการนิเทศให้ครูอย่างสม่ำเสมอ ควรจัดเวลาว่างของครูให้ตรงกันเพื่อการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพประสบความสำเร็จ⁸²

ชุมพร จำปา ได้ทำการศึกษาเรื่องการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม พบว่าทั้งโดยภาพรวมและเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทั้งนี้ การนิเทศถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการประกันคุณภาพการศึกษา⁸³

วาธินี โปร่งมาก ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า1)การนิเทศของผู้บริหารและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งโดยภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก2)การนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมคือการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและการสร้างบรรยากาศที่ดี⁸⁴

⁸¹ กิ่ง ลี้มประสาท, “การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ไซนคุณภาพราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต”(สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2548),บทคัดย่อ.

⁸² สุนันทา เทพพิทักษ์, “การนิเทศภายในโรงเรียนภาษานุสรณ์บางแค”(สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ,2548),บทคัดย่อ.

⁸³ ชุมพร จำปา, “การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม”(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2548),บทคัดย่อ.

⁸⁴ วาธินี โปร่งมาก, “การนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2548),บทคัดย่อ.

ดนตรี ศรีสุวรรณ ได้ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ได้มีครบทั้ง 5 ด้าน โดยมีการนิเทศอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การเรียนการสอน 3) การพัฒนาบุคคล และ 4) การพัฒนาวิชาชีพ ส่วนอีกด้านคือเรื่องการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง สภาพการนิเทศที่มีระดับการปฏิบัติความถี่ต่ำสุดคือจัดทำแผนการสอนได้ครบทุกรายวิชา รองลงมาคือ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ปัญหาการนิเทศภายในพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ปัญหาที่มีระดับความถี่สูงสุด คือ ขาดประสบการณ์สอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนรองลงมาคือ ขาดการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงวางแผน⁸⁵

สมมาตร ทองพิลา ได้ทำการวิจัยเรื่อง บรรยากาศโรงเรียนกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานศูนย์เครือข่ายสระยายโสม ผลการวิจัยพบว่า การจัดการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานศูนย์เครือข่ายสระยายโสม ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ เพื่อให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง การพัฒนากลุ่มและดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ การฝึกอบรมครูประจำการ โดยให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ การพัฒนาหลักสูตร การวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการประเมินผลการนิเทศ⁸⁶

สมาน ศรีเครือ ได้ศึกษาเรื่อง การนิเทศงานเพื่อพัฒนาบุคลากร พบว่า 1) การนิเทศงานเพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนวัดวังน้ำขาว โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2) แนวทางการนิเทศงานเพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนวัดวังน้ำขาว คือ ด้านการคัดเลือกผู้นิเทศงาน ควรมีการระดมความคิดเห็น ด้านการอบรมให้ความรู้กับผู้นิเทศงาน ควรสำรวจความต้องการในการศึกษาอบรม ด้านการปฏิบัติงานของครู ควรดำเนินการนิเทศงานตามปฏิทินปฏิบัติงาน ด้านค่าตอบแทน ผู้นิเทศควรรับโอกาสเลื่อนขั้นเงินเดือนก่อนบุคคลอื่น ด้านการสื่อสารของผู้นิเทศงาน ควรมีการประชุมเป็นประจำ และบันทึกการประชุมทุกครั้งเพื่อพัฒนางาน

⁸⁵ ดนตรี ศรีสุวรรณ “การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549), บทคัดย่อ.

⁸⁶ สมมาตร ทองพิลา “บรรยากาศโรงเรียนกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานศูนย์เครือข่ายสระยายโสม” (การค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550), บทคัดย่อ.

ด้านการตัดสินใจของผู้บริหาร ควรให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรมีโอกาสกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรร่วมกับฝ่ายบริหาร และด้านการสนับสนุนและการยอมรับ ควรขอรับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกให้มากขึ้น⁸⁷

นิรมล วิบูลมมงคล ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลพบว่าพฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การประเมินผลและการรายงานผล การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาและการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ส่วนการสร้างสื่อ เครื่องมือในการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง⁸⁸

ปฐมา สิทธิสาร ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรีผลการวิจัยพบว่าบทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างขวัญของครู ด้านผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการคัดเลือกและใช้ประโยชน์บุคลากร⁸⁹

ศุภิสรา แพนสง ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชายนาพบว่าการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชายนาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการประเมินผล ด้านการจัดระบบการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการบริหารงานบุคคล ส่วนภาวะผู้นำของ

⁸⁷ สมาน ศรีเครือ, “การนิเทศงานเพื่อพัฒนาบุคลากร”(การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2550),บทคัดย่อ.

⁸⁸ นิรมล วิบูลมมงคล, “พฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2551),บทคัดย่อ.

⁸⁹ ปฐมา สิทธิสาร “บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี”(การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2551),บทคัดย่อ.

ผู้บริหารส่งผลต่อการนิเทศภายในโดยภาพรวมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยนาท โดยภาพรวม⁹⁰

งานวิจัยต่างประเทศ

คลาร์ก (Clark) ศึกษาประสบการณ์ตรงในการนิเทศและประโยชน์ของความยั่งยืนค้นหา ภาวะผู้นำต่อประสิทธิภาพของงานนิเทศการศึกษาที่สามารถสร้างความสำเร็จ และรักษาไว้ได้อย่าง ยั่งยืนจากการใช้เวลาในการศึกษาการนิเทศทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต การปฏิสัมพันธ์ผ่านจดหมาย อิเล็กทรอนิกส์ในโรงเรียนชนบท โดยให้ผู้มีส่วนร่วมใช้เวลา 9 เดือนตรวจสอบคุณภาพของการนิเทศ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากจดหมายอิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งการให้ข้อมูลย้อนกลับจากการมีส่วนร่วมของ ผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ จัดข้อความที่ได้รับเป็นหมวดหมู่ จากการประชุมบันทึก ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศก่อให้เกิดความไว้วางใจทั้งคู่ ต้องเปิดเผย จริงใจ และใช้อำนาจ ออกแบบให้มีการเห็นถึงความมีมนุษยสัมพันธ์⁹¹

วิลเลียม ครุสแคมป์ (Kruskamp) ได้ศึกษาบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่กองดูแล โรงเรียนมัธยมปลายโดยศึกษา 3 โรงเรียนทดลองนิเทศภายในของครูและเพื่อนครู โดยใช้ในการสัมภาษณ์ โดยตรง เพื่อ 1) ความขัดแย้งจากประสบการณ์นิเทศตามบทบาทและตอบข้อสงสัยสองนัยระหว่าง การนิเทศโดยครู และศึกษานิเทศก์ 2) ความตระหนักในการนิเทศภายในของโรงเรียน 3) การให้ ความสำคัญกับการนิเทศภายในของผู้บริหารเช่น งบประมาณ สื่อ เครื่องมือ พบว่าผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมไม่รู้ตัวว่าไม่สนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศ และมีบทบาทที่ ตรวจสอบขัดแย้งกับการนิเทศ⁹²

⁹⁰ ศุภิสรา แพนสง, “ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท”(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2552),บทคัดย่อ.

⁹¹ Ann T. Clark, An expioration of combined distance and direct supervision experiences. Dissertation 2004 Oregon state university [online],accessed 10 June 2010. Available from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3115457>.
<http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3058143>

⁹² Kruskamp,William H., Instructional supervision and the role of high school department chairs [online],accessed 10 June 2010. Available from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3115457>.

จอห์น ริซโซ (Rizzo) ได้ศึกษามุมมองของครูและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับแนวคิดในการนิเทศ การศึกษาและการติดตามผลในปัจจุบัน โดยใช้แบบสอบถามของ 43 รายการ ถามครู 345 คน และศึกษานิเทศก์ 58 คน ผลการศึกษาพบว่าความแตกต่างระหว่างแนวคิดของครูและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับงานนิเทศในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือ การเข้าใจพื้นที่ที่ดูแล การรู้จักสภาพปัจจุบันและความแตกต่างของโรงเรียน การเป็นที่ปรึกษาที่ชาญฉลาดไว้ใจได้ ใช้ความหลากหลายของวิธีการนิเทศ ความสัมพันธ์ของครูและผู้นิเทศ การมีส่วนร่วมของครู ผลที่ออกมาซึ่งบอกความแตกต่างของการพัฒนาการนิเทศการเข้าถึงความหลากหลายของโรงเรียน การมาเยี่ยมบ่อยมากกว่าความสัมพันธ์ส่วนตัวทำให้โรงเรียนมองมาตรฐานการปฏิบัติที่เป็นข้อแตกต่างชัดเจน และการดูแลความเป็นอยู่ของครูเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาการนิเทศ⁹³

ซิลวา และดาน่า (Silva and Dana) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการนิเทศแบบร่วมมือในโรงเรียนที่จะพัฒนาสู่ระดับมืออาชีพ ผลงานวิจัยนี้นำเสนอรูปแบบของการนิเทศแบบร่วมมือ โดยเน้นการตรวจสอบ และการใช้ข้อมูล เพื่อพัฒนาโรงเรียนที่จะพัฒนาสู่ระดับมืออาชีพซึ่งมี 4 ขั้นตอน ที่บุคลากรในโรงเรียนจะต้องร่วมกันสร้างและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเริ่มจากขั้นตอนแรก คือ ขั้นตอนเตรียมความพร้อม การนิเทศโดยตรง ผลของการนิเทศและความต้องการของครูซึ่งในการนิเทศจะต้องยึดหลักทั้งสี่ผสมผสานกัน ในการนิเทศควรกำหนดหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ในมหาวิทยาลัย หรือครูและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลังการนิเทศจะช่วยทำให้ครูได้รับการพัฒนาทัศนคติ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้ครูและคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยหันมาใส่ใจในการสอนยิ่งขึ้น⁹⁴

⁹³ Jonh F. Rizzo,, Teachers' and supervisors' perceptions of current and iddeal supervision and evaluation practices [online],accessed 10June 2010. Available from <http://www.lib.umi.Com/dissertations/fullcit/3110901>

⁹⁴ Silva Diane Yendol and Nancy Fichtman Dana, "Collaborative Supervision in the Professional Development School," Dissertaion Abstracts International 16(2001) : 45 - A.

สรุป

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการติดตามการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กระบวนการจะบรรลุผลได้ก็ต่อเมื่อการมีปฏิบัติการนิเทศซึ่งผู้นิเทศได้ปฏิบัติตามแนวคิดของแฮร์ริส(Harris) 9 ด้าน คือ 1)การพัฒนาหลักสูตร(developing curriculum) 2)การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (providing materials) 3)การจัดหาบุคลากร (providing staff for instruction) 4)การจัดการสอน (organizing for instruction) 5)การบริการพิเศษแก่นักเรียน (relating special public services) 6)การจัดอบรมครูประจำการ(arranging for in-service education) 7)การพัฒนาการประชาสัมพันธ์(developing public relations) 8)การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (providing facilities for instruction) 9)การประเมินผลการเรียนการสอน(evaluating instruction) หากผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นิเทศได้ปฏิบัติงานตามบทบาทดังกล่าวเชื่อว่าการนิเทศจึงเป็นงานที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษานั้นๆเป็นสถานศึกษาที่ดีตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 2) แนวทางพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 162 คน เป็นหน่วยวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศตามแนวคิดของแฮร์ริส (Harris) เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดแนวทางการ

ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีระบบและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัยอย่างเป็นระบบโดยศึกษาปัญหา ศึกษาวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรียบเรียงผลงานเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และเสนอขออนุมัติโครงการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือที่สร้างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (try out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (reliability) พร้อมสามารถนำไปเก็บข้อมูล

จากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูล

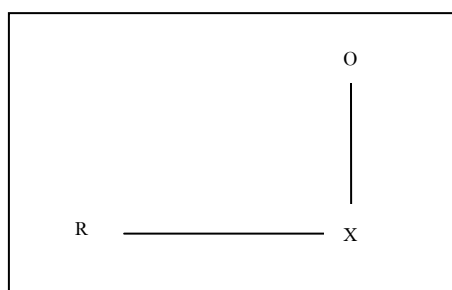
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นการจัดทำรายงานผลการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขพัฒนาข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ จัดทำรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การนำเสนอ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบในลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง (The one shot ,non – experimental case study) ซึ่งแสดงได้ด้วยแผนภูมิดังต่อไปนี้

R	หมายถึง	ตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่ม
X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่3ในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 162 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน(Krejcie and Morgan)⁹⁵ และกลุ่มตัวอย่างได้จากตัวอย่างแบบแบ่งประเภท(stratified random sampling) โดยแบ่งเป็นโรงเรียนแต่ละโรงเรียนสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน118 คน สามารถนำเสนอได้ดังตารางที่ 4

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

---

⁹⁵ Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, “Determining Sample Size for Research Activities,” Journal for Education and Psychological Measurement, No 3, November,(1970) : 608.

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล ในโรงเรียนกลุ่มบางเลน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ผู้ให้ข้อมูล		
				ผู้บริหาร	ครู	รวม
1	บ้านบางเลน	21	15	1	14	15
2	บ้านไผ่คอกวัว	8	6	1	5	6
3	บ้านประตุน้ำพระพิมล	21	15	1	14	15
4	วัดลานคา	24	18	1	17	18
5	วัดไผ่หูช้าง	16	12	1	11	12
6	วัดผาสุการาม	9	7	1	6	7
7	วัดบางปลา	12	9	1	8	9
8	วัดเกาะแรต	8	6	1	5	6
9	ตลาดเกาะแรต	13	9	1	8	9
10	วัดดอนยอ	10	7	1	6	7
11	วัดลาดสะแก	3	2	1	1	2
12	วัดเกษมสุริย์มาจ	11	8	1	7	8
13	บ้านหนองปรัง	6	4	1	3	4
รวม		162	118	13	105	118

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ทำงาน
2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับปฏิบัติการนิเทศตามแนวคิดของ แฮร์ริส (Harris) 9 ด้าน คือ

1. การพัฒนาหลักสูตร (Developing curriculum) หมายถึงการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาคู่มือการใช้หลักสูตร กำหนดมาตรฐานของหลักสูตร วางแผนหน่วยการสอน และการจัดรายวิชาใหม่

2. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (Providing materials) หมายถึงการเลือกสรรวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมที่จะใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน ตรวจสอบ ประเมิน จัดทำ และอื่นๆเพื่อการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม

3. การจัดหาบุคลากร (Providing staff for instruction) หมายถึงการคัดเลือกบุคลากร การสรรหาบุคคล และการบรรจุแต่งตั้ง การโยกย้าย โดยให้เกิดความมั่นใจว่าบุคลากรนั้นๆ มีความสามารถเหมาะสมกับงานที่มอบหมายและเพียงพอ

4. การจัดการสอน (Organizing for instruction) หมายถึงการจัดบุคลากร สถานที่วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ให้สัมพันธ์สอดคล้องกับเวลา และวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกลุ่มนักเรียน วางแผนจัดตารางสอน อาคารสถานที่ กำหนดเวลาในการสอน ตารางเวลา วางแผนสำหรับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างผิดปกติและการจัดทีมการสอน

5. การบริการพิเศษแก่นักเรียน (Relating special public services) หมายถึงการจัดประสานงาน การบริการนักเรียน เพื่อให้มั่นใจว่าการบริการนั้นๆ ได้สนับสนุนกระบวนการเรียนอย่างจริงจัง ได้แก่ การพัฒนานโยบาย การจัดลำดับความสำคัญ และกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริการบุคลากรให้มีความสัมพันธ์สูงสุดระหว่างบริการต่างๆ ที่จัดให้กับเป้าหมายด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน

6. การจัดอบรมครูประจำการ (Arranging for in – service education) หมายถึงการวางแผน และการใช้ประสบการณ์การเรียนรู้ ปรับปรุงพฤติกรรมของบุคลากรในทางที่สัมพันธ์กับการสอน เกี่ยวกับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้คำปรึกษา การจัดทัศนศึกษา และการฝึกอบรมระยะสั้น รวมทั้งการให้การศึกษาย่างไม่เป็นทางการ

7. การพัฒนาการประชาสัมพันธ์ (Developing public relations) หมายถึงการจัดให้ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการสอน ไปสู่ชุมชนและจากชุมชน ไปยังโรงเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ในอันที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

8. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (Providing for instruction) หมายถึงการจัดทำ จัดหา พัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน พัฒนาสถานที่ และคุณลักษณะจำเพาะของเครื่องมือต่างๆ

9. การประเมินผลการเรียนการสอน (Evaluating instruction) หมายถึงการวางแผน การสร้างเครื่องมือ การจัดการ และการดำเนินการตามกระบวนการในการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และการแปลความหมาย การตัดสินใจเพื่อปรับปรุงการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ตามแนวคิดของแฮร์ริส (Harris) มีลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าระดับของลิเคอร์ต(Likert five's Rating scale)⁹⁶ โดยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การนิเทศที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การนิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การนิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การนิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การนิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ในตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้านเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการนิเทศ

⁹⁶ Rensis Likert, The Human Organization (New York : McGraw-Hill,1967),74.

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตรวจสอบและวัดได้ตามขอบเขตของการวิจัย และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง หลักแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประมวลเพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหา ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา(content validity) เสร็จแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขการใช้ภาษาให้ถูกต้องและเหมาะสมโดยใช้เทคนิค IOC(Index of ItemObjective Congruence)

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 6 คน จำนวน 30 คน

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการของครอนบาค (Cronbach)⁹⁷ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .972

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกถึงบัณฑิตวิทยาลัยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและภาควิชาการบริหารการศึกษาเพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 เพื่อออกหนังสือไปถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการขอข้อมูลจากผู้บริหาร

⁹⁷ Lee J. Cronbach, Essentials of Psychological Testing, 3rd ed. (New York : Harper & Row Publishers, 1974), 161.

สถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน ภายในสถานศึกษาโดยถือหนังสือเดินทางไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 118 คนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างช่วยอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามในการวิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์จัดระเบียบข้อมูลลงรหัส

2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3. เสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (%) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์การนิเทศของสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ข้อมูลที่ได้จากการตอบใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)⁹⁸ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึงการนิเทศที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึงการนิเทศที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึงการนิเทศที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

⁹⁸ John W. Best, Research in Education (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall Inc.,1970),190.

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึงการนิเทศที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึงการนิเทศที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis)

สรุป

การวิจัยเรื่องการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1)การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 2)แนวทางพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 162 คน โดยสุ่มตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 13 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอน 105 คน รวมทั้งสิ้น 118 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ตามแนวคิดของแฮร์ริส(Harris)สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) และสรุปเป็นข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามตัวชี้วัดในมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

กานำเสนอผลการวิเคราะห์ เรื่องการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตอบคำถามการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 118 คน แบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 118 ฉบับ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คนและครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 105 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 118 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 118 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 118 คน แยกพิจารณาตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงานโดยผู้วิจัยใช้ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ข้อมูลแสดงสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.	เพศ		
	1. ชาย	35	29.66
	2. หญิง	83	70.34
	รวม	118	100.00
2.	อายุ		
	1. น้อยกว่า 25 ปี	-	-
	2. 25-35 ปี	20	16.95
	3. 36-45 ปี	14	11.86
	4. มากกว่า 45 ปี	84	71.19
	รวม	118	100.00
3.	ระดับการศึกษา		
	1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	0.85
	2. ปริญญาตรี	102	86.44
	3. ปริญญาโท	15	12.71
	4. ปริญญาเอก	-	-
	รวม	118	100.00
4.	ตำแหน่งในปัจจุบัน		
	1. ผู้บริหารสถานศึกษา	13	11.02
	2. ครูผู้สอน	105	88.98
	รวม	118	100.00
5.	ประสบการณ์ในการทำงาน		
	1. 1-5 ปี	11	9.32
	2. 6-10 ปี	8	6.78
	3. 10-15 ปี	7	5.93
	4. 16 ปีขึ้นไป	92	77.97
	รวม	118	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือมีจำนวน 83 คน คิดเป็น ร้อยละ 70.34 เป็นเพศชาย จำนวน 35 คนคิดเป็นร้อยละ 29.66 ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่มีอายุ มากกว่า 45 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 71.19 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 25-35 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.95 และน้อยที่สุดคือ อายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.86 ทั้งนี้ ด้านระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 86.44 รองลงมา ระดับการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.71 และระดับการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรีน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.85 สำหรับตำแหน่งในปัจจุบัน พบว่าเป็น ครูผู้สอนมากที่สุด จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 88.98 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน คิด เป็นร้อยละ 11.02 ด้านประสบการณ์ในการทำงานที่มีจำนวนมากที่สุดคือ 16 ปีขึ้นไปจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 77.97 รองลงมาคือประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็น ร้อยละ 9.32 ประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.78 และ ประสบการณ์ในการทำงาน 10-15 ปี มีน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.93

ตอนที่ 2 การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2
ในการวิเคราะห์การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง 118 คน แล้วนำไปเปรียบเทียบตามเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 6 - 15

ตารางที่ 6 การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 โดย
ภาพรวม

(n=118)

การนิเทศในโรงเรียน	รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การพัฒนาหลักสูตร	4.18	.43	มาก
2. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน	3.93	.44	มาก
3. การจัดหาบุคลากร	3.88	.59	มาก
4. การจัดการสอน	4.14	.49	มาก
5. การบริการพิเศษแก่นักเรียน	4.02	.51	มาก
6. การจัดอบรมครูประจำการ	4.15	.51	มาก
7. การพัฒนาการประชาสัมพันธ์	4.05	.58	มาก
8. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	3.99	.57	มาก
9. การประเมินผลการเรียนการสอน	4.06	.46	มาก
รวม	4.04	.40	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04, S.D. = .40$) เมื่อแยกพิจารณารายด้านพบว่า การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 อยู่ในระดับมาก 9 ด้านซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.18, S.D. = .43$) ด้านการจัดอบรมครูประจำการ ($\bar{X} = 4.15, S.D. = .51$) ด้านการจัดการสอน ($\bar{X} = 4.14, S.D. = .49$) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.06, S.D. = .46$) ด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.05, S.D. = .58$) ด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.02, S.D. = .51$) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.99, S.D. = .57$) ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน ($\bar{X} = 3.93, S.D. = .44$) และด้านการจัดหาบุคลากร ($\bar{X} = 3.88, S.D. = .59$) เมื่อพิจารณาตามตัวแปรต่างๆของการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ทั้ง 9 ด้านมีรายละเอียดสามารถนำเสนอได้ดังนี้

ตารางที่ 7 การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการ
พัฒนาหลักสูตร

(n=118)

การนิเทศในโรงเรียนด้านการพัฒนาหลักสูตร	รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.35	.66	มาก
2.มีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพและ ความต้องการของท้องถิ่น	4.15	.55	มาก
3.มีการพัฒนาคู่มือการใช้หลักสูตรเหมาะสมกับสภาพการจัด กระบวนการเรียนรู้	4.09	.54	มาก
4.มีการนำมาตรฐาน ตัวชี้วัดครอบคลุมโครงสร้างรายวิชาตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.28	.60	มาก
5.มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.25	.57	มาก
6.มีการจัดรายวิชาได้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของ ท้องถิ่น	4.06	.51	มาก
7.มีการติดตาม ประเมินผล และนำผลที่ได้ไปพัฒนา ปรับปรุง หลักสูตร	4.06	.51	มาก
รวม	4.18	.43	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18, S.D. = .43$) เมื่อแยกพิจารณา รายข้อ พบว่าการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมากทั้ง 7 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

ได้ดังนี้ มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ($\bar{X} = 4.35, S.D. = .66$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา มีการนำมาตรฐาน ตัวชี้วัดครอบคลุมโครงสร้างรายวิชาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ($\bar{X} = 4.28, S.D. = .60$) มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ($\bar{X} = 4.25, S.D. = .57$) มีการปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.15, S.D. = .55$) มีการ พัฒนาคู่มือการใช้หลักสูตรเหมาะสมกับสภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.09, S.D. = .54$) และมีการจัดรายวิชาได้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.06, S.D. = .51$) มีการติดตาม ประเมินผล และนำผลที่ได้ไปพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร ($\bar{X} = 4.06, S.D. = .51$) มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 8 การนิเทศใน โรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการ จัดหาวัสดุอุปกรณ์

การนิเทศใน โรงเรียนด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์	รวม (n=118)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.มีการเลือกสรรวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมที่จะใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน	4.07	.55	มาก
2.มีการตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.90	.59	มาก
3.มีการจัดทำและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ขึ้นใช้ภายในโรงเรียน	3.97	.58	มาก
4.มีการส่งเสริมให้ครูได้สร้างและใช้นวัตกรรมใหม่ๆในการเรียนการสอน	4.09	.57	มาก
5.มีการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน	3.62	.63	มาก
รวม	3.93	.44	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93, S.D. = .44$) เมื่อแยกพิจารณารายชื่อ พบว่าการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีการส่งเสริมให้ครูได้สร้างและใช้นวัตกรรมใหม่ๆในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.09, S.D. = .57$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา มีการเลือกสรรวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมที่จะใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.07, S.D. = .55$) มีการจัดทำและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ขึ้นใช้ภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.97, S.D. = .58$) มีการตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.90, S.D. = .59$) และมีการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.62, S.D. = .63$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 9 การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดหาบุคลากร

การนิเทศในโรงเรียนด้านการจัดหาบุคลากร	รวม (n=118)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.คัดเลือกบุคลากรตรงกับความต้องการของสถานศึกษา	3.95	.74	มาก
2.สรรหาบุคลากรได้เหมาะสมกับวิชาที่ต้องการ	3.94	.77	มาก
3.บรรจุแต่งตั้งบุคลากรได้ตามเกณฑ์ที่ต้องการ	3.69	.72	มาก
4.มีการปรับเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบได้ตามความเหมาะสม ความรู้ความสามารถของบุคลากร	3.94	.73	มาก
รวม	3.88	.59	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดหาบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88, S.D. = .59$) เมื่อแยกพิจารณารายชื่อ พบว่าการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดหาบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

ได้ดังนี้ คัดเลือกบุคลากรตรงกับความต้องการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.95, S.D. = .74$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมาคือ สรรหาบุคลากรได้เหมาะสมกับวิชาที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.94, S.D. = .77$) มีการปรับเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบได้ตามความเหมาะสมความรู้ความสามารถของบุคลากร ($\bar{X} = 3.94, S.D. = .73$) และบรรจุแต่งตั้งบุคลากรได้ตามเกณฑ์ที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.69, S.D. = .72$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 10 การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดการสอน

การนิเทศในโรงเรียนด้านการจัดการสอน	รวม (n=118)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.จัดบุคลากรเข้าสอนตรงตามความสามารถและความถนัด	4.08	.71	มาก
2.จัดจำนวนนักเรียนมีความพอดีต่อการจัดการเรียนการสอน	4.12	.56	มาก
3.ผู้บริหารกับครูร่วมกันจัดตารางสอน	4.08	.79	มาก
4.มีอาคารเรียนและ ห้องเรียนเพียงพอกับความต้องการและจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.12	.82	มาก
5.จัดเวลาในการเรียนการสอนเหมาะสมกับนักเรียนตามหลักสูตร	4.31	.62	มาก
6.นำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ในการจัดเรียนการสอน	4.11	.62	มาก
รวม	4.14	.49	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14, S.D. = .49$) เมื่อแยกพิจารณารายชื่อ พบว่าการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดการสอนอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ จัดเวลาในการเรียนการสอนเหมาะสมกับนักเรียนตามหลักสูตร ($\bar{X} = 4.31, S.D. = .62$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ จัดจำนวนนักเรียนมีความพอดีต่อการจัดการเรียนการสอน

($\bar{X} = 4.12, S.D. = .56$) มีอาคารเรียนและ ห้องเรียนเพียงพอกับความต้องการและจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน($\bar{X} = 4.12, S.D. = .56$) นำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ในการจัดเรียนการสอน($\bar{X} = 4.11, S.D. = .62$) และ จัดบุคลากรเข้าสอนตรงตามความสามารถและความถนัด($\bar{X} = 4.08, S.D. = .71$) ผู้บริหารกับครูร่วมกันจัดตารางสอน ($\bar{X} = 4.08, S.D. = .79$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 11 การนิเทศใน โรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2ด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียน

(n=118)

การนิเทศใน โรงเรียนด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียน	รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.มีการจัดสอนซ่อมเสริมเหมาะสมกับสภาพนักเรียน	4.12	.64	มาก
2.ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความรู้ ความสามารถ ความถนัด	4.14	.64	มาก
3.วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อปรับปรุงพัฒนานักเรียน	4.07	.58	มาก
4.ร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นในการให้การบริการพิเศษตามความต้องการของนักเรียน	3.88	.66	มาก
5.วางแผนจัดบริการพิเศษให้กับนักเรียนเป็นไปตามสภาพปัจจุบันและปัญหา	3.86	.64	มาก
รวม	4.02	.51	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การนิเทศใน โรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2ด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียน อยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.02, S.D. = .51$) เมื่อแยกพิจารณารายชื่อ พบว่าการนิเทศใน โรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2ด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความรู้ ความสามารถ ความถนัด($\bar{X} = 4.14, S.D. = .64$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา มีการจัดสอนซ่อมเสริมเหมาะสมกับสภาพนักเรียน($\bar{X} = 4.12, S.D. = .64$) วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อปรับปรุงพัฒนานักเรียน

($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .58) ร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น ในการให้บริการพิเศษตามความต้องการของนักเรียน($\bar{X} = 3.88$, S.D. = .66) และวางแผนจัดบริการพิเศษให้กับนักเรียนเป็นไปตามสภาพปัจจุบันและปัญหา($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .64) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 12 การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดอบรมครูประจำการ

(n=118)

การนิเทศในโรงเรียนด้านการจัดอบรมครูประจำการ	รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.มีการวางแผนการฝึกอบรมโดยคำนึงถึงความสามารถความต้องการ ความจำเป็นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	4.08	.63	มาก
2.จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรม สัมมนา หรือส่งครูไปรับการประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรม สัมมนาตามที่หน่วยงานอื่นจัด	4.23	.60	มาก
3.เลือกกิจกรรมการฝึกอบรมได้เหมาะสมกับประสบการณ์ความรู้ความสามารถของครู	4.15	.58	มาก
4.มีการส่งเสริมให้ครูไปศึกษาคูงานหรือลาศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้	4.18	.69	มาก
5.ให้คำปรึกษาและให้ครูได้แลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิดเห็น	4.10	.65	มาก
6.เปิด โอกาสให้ครูได้เสนอความคิดเห็นในเรื่องวิธีการที่จะเสริมความรู้ให้กับตนเอง	4.14	.68	มาก
รวม	4.15	.51	มาก

จากตารางที่12 พบว่า การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดอบรมครูประจำการ อยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .51) เมื่อแยกพิจารณารายข้อพบว่าการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดอบรมครูประจำการ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมาก

ไปหาน้อยได้ดังนี้ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรม สัมมนา หรือส่งครูไปรับการประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรม สัมมนาตามที่หน่วยงานอื่นจัด ($\bar{X} = 4.23, S.D. = .60$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา มีการส่งเสริมให้ครูไปศึกษาดูงานหรือลาศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ($\bar{X} = 4.18, S.D. = .69$) เลือกกิจกรรมการฝึกอบรมได้เหมาะสมกับประสบการณ์ความรู้ความสามารถของครู ($\bar{X} = 4.15, S.D. = .58$) เปิดโอกาสให้ครูได้เสนอความคิดเห็นในเรื่องวิธีการที่จะเสริมความรู้ให้กับตนเอง ($\bar{X} = 4.14, S.D. = .68$) ให้คำปรึกษาและให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.10, S.D. = .65$) และมีการวางแผนการฝึกอบรมโดยคำนึงถึงความสามารถความต้องการ ความจำเป็นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.08, S.D. = .63$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 13 การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์

(n=118)

การนิเทศในโรงเรียนด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์	รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน	4.17	.68	มาก
2.จัดบริการการศึกษาด้านวิชาการให้กับชุมชน	3.88	.81	มาก
3.สร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองในการนำวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.09	.69	มาก
4.เผยแพร่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองได้รับทราบ	4.07	.66	มาก
รวม	4.05	.58	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05, S.D. = .58$) เมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่าการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม

เขต 2 ด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.17, S.D. = .68$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา สร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองในการนำวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.09, S.D. = .69$) เผยแพร่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองได้รับทราบ ($\bar{X} = 4.07, S.D. = .66$) และจัดบริการการศึกษาด้านวิชาการให้กับชุมชน ($\bar{X} = 3.88, S.D. = .81$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 14 การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

(n=118)

การนิเทศในโรงเรียนด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำเครื่องมือและบริการให้กับครูต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	3.88	.63	มาก
2. จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับครูตรงตามความต้องการ	3.97	.66	มาก
3. มีการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับครูเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	4.02	.68	มาก
4. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในให้ครูได้ใช้จัดกิจกรรมและค้นคว้า	3.96	.71	มาก
5. มีการส่งเสริม ข้อมูลใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกสำหรับครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.03	.69	มาก
6. สนับสนุนทรัพยากรในการอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอในการจัดการเรียนการสอน	4.08	.63	มาก
รวม	3.99	.57	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดตั้งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99, S.D. = .57$) เมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่าการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการจัดตั้งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สนับสนุนทรัพยากรในการอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.08, S.D. = .63$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา มีการส่งเสริมข้อมูลใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกสำหรับครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.03, S.D. = .69$) มีการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับครูเพื่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.02, S.D. = .68$) จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับครูตรงตามความต้องการ ($\bar{X} = 3.97, S.D. = .66$) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในให้ครูได้ใช้จัดกิจกรรมและค้นคว้า ($\bar{X} = 3.96, S.D. = .71$) และจัดทำเครื่องมือและบริการให้กับครูต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.88, S.D. = .63$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 15 การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

(n=118)

การนิเทศในโรงเรียนด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.วางแผนการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนงานและกิจกรรมที่กำหนด	4.02	.58	มาก
2.มีการสร้างเครื่องมือ บริการด้านเอกสารการประเมินผลการเรียนการสอน	4.02	.64	มาก
3.จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ	4.00	.51	มาก
4.ประเมินผลการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.07	.57	มาก

ตารางที่ 15(ต่อ)

(n=118)

การนิเทศในโรงเรียนด้านการจัดตั้งอำนวยความสะดวก	รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5.มีการดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง	4.12	.53	มาก
6.มีการรวบรวมข้อมูล สารสนเทศเพื่อใช้ในการประเมินผล	4.10	.59	มาก
7.ส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน	4.14	.54	มาก
รวม	4.06	.46	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า การนิเทศใน โรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06, S.D. = .46$) เมื่อแยกพิจารณาข้อพบว่า การนิเทศใน โรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากทั้ง 7 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.14, S.D. = .54$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือมีการดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.12, S.D. = .53$) มีการรวบรวมข้อมูล สารสนเทศเพื่อใช้ในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.10, S.D. = .59$) ประเมินผลการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.07, S.D. = .57$) วางแผนการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนงานและกิจกรรมที่กำหนด ($\bar{X} = 4.02, S.D. = .58$) มีการสร้างเครื่องมือ บริการด้านเอกสารการประเมินผลการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.02, S.D. = .64$) และจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.00, S.D. = .51$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis) ข้อมูลคำถามปลายเปิดจากผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ประกอบด้วย

1.ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาควรวางแผนและจัดทำโครงการด้านการพัฒนาหลักสูตรมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมีการ เชื่อมโยงกับหลักสูตรท้องถิ่น เชิญวิทยากรที่มีความรู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรทำการอบรมและฝึกปฏิบัติจริงให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ระดมความคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

2.ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบการผลิตนวัตกรรมเป็นเครือข่ายกับโรงเรียนอื่นๆเพื่อแลกเปลี่ยนใช้นวัตกรรม จัดสรรงบประมาณให้มีสื่อ นวัตกรรมอย่างเพียงพอตรงกับกิจกรรมการเรียนรู้ นำนวัตกรรมมาประยุกต์เข้ากับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน นิเทศติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาวิเคราะห์

3.ด้านการจัดหาบุคลากร สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรทำงานตามความรู้ความสามารถตามความถนัด วิชาเอก ตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้สถานศึกษานำภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูที่เกษียณอายุราชการมาช่วยจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเป็นการแก้ปัญหาคาดแคลนครู

4.ด้านการจัดการสอน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดตารางสอน เพื่อได้ทราบปัญหาและหาวิธีการแก้ไขร่วมกัน ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอกเอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ครูมีเทคนิคการสอนอย่างหลากหลายตรงตามศักยภาพของผู้เรียน มีการยืดหยุ่นในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ครูได้เลือกใช้อย่างเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน จัดให้มีการนิเทศร่วมกันระหว่างครูต่อครูและผู้บริหาร เพื่อนำผลการนิเทศมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ควรจัดจำนวนนักเรียนให้พอเหมาะ มีการวิจัยในชั้นเรียนและมีการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงเพื่อปรับปรุงการสอน

5.ด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียน สถานศึกษาจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ให้ตรงกับ ความถนัด ความสนใจของนักเรียน ส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อทราบปัญหาของ นักเรียนและหาแนวทางในการพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ สอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนตรงกับ ปัญหาของนักเรียนอย่างแท้จริง ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรมสำหรับเด็กพิเศษและให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

6.ด้านการจัดอบรมครูประจำการ สถานศึกษาควร มีการวางแผนพัฒนา ประเมินตนเอง ให้กับครูโดยมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ตามความถนัด ความสนใจ ควรส่งเสริมจัดเวลาให้ครูได้ เข้ารับการอบรมทุกคน ให้กำลังใจและบำรุงขวัญ เสริมแรงในการทำงาน ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษา ศึกษาคู งานเต็มเวลาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและสถานศึกษาควรส่งเสริมความเป็น ประชาธิปไตยในการทำงาน

7.ด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัด กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายให้มีเครือข่ายแลกเปลี่ยนระหว่างโรงเรียน สถานศึกษา จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานของ โรงเรียนให้สาธารณะรับทราบอย่างต่อเนื่อง

8.ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนทรัพยากร นวัตกรรม จัดศูนย์วิชาการบริการให้ความรู้ จัดสวัสดิการ มีกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ครู กระตือรือร้นในการทำงาน มีการให้คำปรึกษาแนะนำวิธีการแก้ปัญหา สร้างความคุ้นเคยเป็น กันเองใช้หลักมนุษยสัมพันธ์

9.ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน สถานศึกษาจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ วิธีการประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบ จัดเอกสารการวัดผลประเมินผลให้ครูเข้าใจวิธีการ ประเมินควรประเมินผลการเรียนการสอนหลากหลายตรงกับสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนและวัดผล เป็นระยะๆอย่างต่อเนื่องแล้วนำผลการประเมินวิเคราะห์ปรับปรุงพัฒนา

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1)การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 2)แนวทางพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้การนิเทศในโรงเรียนตามแนวคิดของแฮร์ริส(Harris) เป็นขอบเขตของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 118 คน โดยกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน ครูผู้สอน จำนวน 105 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 118 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 118 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 และสอบถามความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแต่ละด้านตามความคิดเห็นของผู้ตอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือค่าความถี่(frequency) ค่าร้อยละ(percentage)ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)และการวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลของการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

- 1.การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับดังนี้ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดอบรมครูประจำการ ด้านการจัดการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียน ด้านการจัดตั้งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน และด้านการจัดหาบุคลากร
- 2.ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 พบว่า

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรวางแผนและจัดทำโครงการด้านการพัฒนาหลักสูตร เชื่อมโยงหลักสูตรท้องถิ่น ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบการผลิตนวัตกรรมตรงกับกิจกรรมการเรียนรู้ นำนวัตกรรมมาประยุกต์เข้ากับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน นิเทศติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาวิเคราะห์

2.3 ด้านการจัดหาบุคลากร สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรทำงานตามความรู้ความสามารถตามความถนัด วิชาเอก ตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้สถานศึกษานำภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

2.4 ด้านการจัดการสอน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดทำตารางสอน เพื่อได้ทราบปัญหาและหาวิธีการแก้ไขร่วมกัน ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอกเอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ครูมีเทคนิคการสอน ยืดหยุ่นในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ครูได้เลือกใช้อย่างเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน จัดให้มีการนิเทศร่วมกันระหว่างครูต่อครูและผู้บริหาร เพื่อนำผลการนิเทศมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ควรจัดจำนวนนักเรียนให้พอเหมาะ มีการวิจัยในชั้นเรียนและมีการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงเพื่อปรับปรุงการสอน

2.5 ด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียน สถานศึกษาจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ให้ตรงกับความถนัด ความสนใจของนักเรียน ส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อทราบปัญหาของนักเรียนและหาแนวทางในการพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ สอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนตรงกับปัญหาของนักเรียนอย่างแท้จริง ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรมสำหรับเด็กพิเศษและให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.6 ด้านการจัดอบรมครูประจำการ สถานศึกษาควร มีการวางแผนพัฒนา ประเมินตนเองให้กับครูโดยมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ตามความถนัด ความสนใจ ให้กำลังใจและบำรุงขวัญ ควรส่งเสริมจัดเวลาให้ครูได้เข้ารับการอบรมทุกคน ครูได้ศึกษาคูงานเต็มเวลาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและสถานศึกษาควรส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน

2.7 ด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายให้มีเครือข่ายแลกเปลี่ยนระหว่างโรงเรียน สถานศึกษาจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้สาธารณชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง

2.8 ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนทรัพยากร นวัตกรรม จัดศูนย์วิชาการบริการให้ความรู้ จัดสวัสดิการ เสริมแรงในการทำงานมีกิจกรรมเพื่อ

กระตุ้นให้ครูกระตือรือร้นในการทำงาน มีการให้คำปรึกษาแนะนำวิธีการแก้ปัญหา สร้างความคุ้นเคยเป็นกันเองใช้หลักมนุษยสัมพันธ์

2.9 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน สถานศึกษาจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบ จัดเอกสารการวัดผลประเมินผลให้ครูเข้าใจวิธีการประเมินควรประเมินผลการเรียนการสอนหลากหลายตรงกับสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนและวัดผลเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลการประเมิน วิเคราะห์ปรับปรุงพัฒนา

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยข้างต้นมีหลายประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อให้ทราบสภาพแท้จริงที่เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก การจัดการศึกษาในปัจจุบันการนิเทศถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและการประกันคุณภาพการศึกษาโดยทุกโรงเรียนให้ความสำคัญการบริหารและการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้านส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบและชื่นชมในผลงานเกิดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ชุมชนสังคม และวัฒนธรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาวิชาชีพ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชุมพร จำปา ได้ทำการศึกษาเรื่องการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอคอนคมุข จังหวัดนครปฐม พบว่าทั้งโดยภาพรวมและเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วาธินี โปรงมาก ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าการนิเทศของผู้บริหารและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งโดยภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมมาตร ทองพิลา ได้ทำการศึกษาเรื่อง บรรยากาศโรงเรียนกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์เครือข่ายสระยายโสมผลการวิจัยพบว่าการจัดการนิเทศภายในของ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์เครือข่ายสระยายโสม ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปฐมา สิทธิสาร ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่าบทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุภิสรา แพนสง ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท พบว่าการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 9 ด้านตามรายด้านดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ผลการวิจัยการนิเทศพบว่าการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญสำหรับจัดการศึกษาโดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในด้านวิชาการเปรียบเสมือนเป็นพิมพ์เขียวหรือแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งครูทุกคนจะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษทุกโรงเรียนจะต้องมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรและมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันสถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และมีการนำมามาตรฐานการศึกษาตลอดจนตัวกำหนดชี้วัดให้สอดคล้องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับ อัญชติ โพธิ์ทอง กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาคือการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยพัฒนาคนสอดคล้องกับ ลูซิโอและแม็คเนล (Lucio and Mc Neil) ที่ได้กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศการศึกษาประการหนึ่งคือมีหน้าที่พัฒนาหลักสูตรโดยมีส่วนร่วมโดยตรงในการกำหนดจุดมุ่งหมายเลือกเนื้อหาวิชา สร้างคู่มือครู และคัดเลือกอุปกรณ์การสอน

1.2 ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งในการนิเทศสิ่งซึ่งจำเป็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์เป็นสิ่งจำเป็นมากของครูที่โรงเรียนทุกแห่งจะต้องจัดให้มีไว้ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน และส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น วัสดุอุปกรณ์การสอนจึงมีความสำคัญมากจนไม่สามารถแยกออกจากหลักสูตร โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูได้ผลิต การจัดหาหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ใช้ในการเรียนการสอนแต่สภาพของวัสดุอุปกรณ์จะต้องดำเนินการตรวจสอบให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้และสิ่งสำคัญต้องมีการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนา ดังนั้น ดังที่ อิริกสัน (Erickson) ได้กล่าวว่าผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการใช้การบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์การสอนมาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยกระบวนการนิเทศการศึกษาช่วยเหลือครูให้สามารถนำวัสดุอุปกรณ์การสอนมาใช้

ประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกูด (Good) กล่าวถึงการนิเทศการศึกษา ในโรงเรียน ในการให้คำแนะนำแก่ครูหรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้สามารถ ปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านวิชาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู ช่วยในการเลือกจัดสรรวัสดุอุปกรณ์การสอน สอดคล้องกับ คูดิต ทิวถนอม ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาประการหนึ่งคือการ ปรับปรุงการเรียนการสอน จะต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ของการให้การศึกษาความเหมาะสมของ หลักสูตรวัสดุอุปกรณ์วิธีสอนของครูตลอดจนสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่จะส่งผลให้ผลการเรียน ของนักเรียนมีคุณภาพมากขึ้น

1.3 ด้านการจัดหาบุคลากร ผลการวิจัยการนิเทศในโรงเรียนด้านการจัดหาบุคลากรอยู่ใน ระดับมากซึ่งอาจเนื่องมาจากปัญหาอัตราการขาดแคลนครูในสถานศึกษา สถานศึกษามีความ ต้องการบุคลากรให้ตรงกับสภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษาให้ได้เหมาะสมกับกลุ่มสาระ ที่การเรียนรู้อัตราการขาดแคลนครูตามเกณฑ์ที่โรงเรียนขาดแคลน แต่อำนาจในการจัดหาบุคลากรสถานศึกษา ยังไม่มีอำนาจเต็มในการบรรจุต้องได้รับการจัดสรรก่อนจึงจะบรรจุแต่งตั้งและสอดคล้องกับ รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 (พ.ศ.2549-2553) ด้านครูมาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับมอบ และ มีครูเพียงพอที่สถานศึกษามีครูไม่เพียงพอไม่ตรงกับวุฒิและงานที่ได้รับมอบ ฉะนั้น สถานศึกษาจึงได้ให้ความสำคัญต่อการจัดหาบุคลากรมีการปรับเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อให้ได้บุคลากรตามความรู้ความสามารถที่โรงเรียนต้องการ สอดคล้องกับเซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในการใช้แนวทางที่หลากหลาย เพื่อสรรหาและคัดเลือกบุคลากรให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน โดยใช้ประโยชน์จากรายละเอียดของ ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ อย่างมั่นใจและสามารถจัดระบบข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้เพื่อนำมาใช้ ในการสัมภาษณ์ ตลอดจนสามารถใช้กระบวนการคัดเลือกเพื่อให้ได้บุคลากรตามที่ต้องการ

1.4 ด้านการจัดการสอนผลการวิจัยการนิเทศในโรงเรียนด้านการจัดการสอนอยู่ในระดับ มาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะหลักสูตรสถานศึกษาต้องมีการจัดโครงสร้างรายวิชาให้ได้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 การจัดเวลาในการเรียนการสอนสถานศึกษาประยุกต์และ ปรับให้พอเหมาะแต่ต้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2551 ซึ่งกระบวนการ เรียนรู้ของผู้เรียนจะมีประสิทธิภาพ จำนวนนักเรียน สภาพห้องเรียน การจัดแหล่งเรียนรู้ต้องให้มี สภาพบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอนและสิ่งสำคัญในการจัดการสอนผู้บริหารและครูควร ร่วมกันวางแผนจัดตารางสอนเพื่อให้การจัดการเรียนสอนมีประสิทธิภาพและต้องนำผลการ ประเมินในการจัดการสอนร่วมวางแผนพัฒนาปรับปรุง พัฒนา ส่งเสริมการจัดการสอนสอดคล้อง

กับ ดิเรก ศรีวะโสภา กล่าวถึงการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูทุกคนในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน สอดคล้องกับสังด์ อุทรานันท์ กล่าวว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลอันสูงสุดในการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับคูดิต ทิวถนอม กล่าวถึง การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วยการบริหารและวิธีการต่างๆ ที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยมีจุดประสงค์เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนและการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ

1.5 ด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียน ผลการวิจัยการนิเทศในโรงเรียนด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียนอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพตามมาตร 22 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับสถานศึกษาจึงให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมให้ตรงกับสภาพนักเรียนตามความรู้ความสามารถ ความถนัดโรงเรียนควรวางแผนการจัดกิจกรรมโดยร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นในความต้องการเป็นไปตามสภาพปัจจุบันและปัญหาของผู้เรียนและนำไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนานักเรียน สอดคล้องกับจันทรานี สงวนนาม ได้กล่าวถึงการสอนซ่อมเสริมเป็นอีกวิธีหนึ่งในแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนซึ่งครูจะจัดให้ผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ การสอนซ่อมเสริมอาจจัดขึ้นภายหลังเมื่อครูได้ดำเนินการสอน วัดผลและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนแล้ว ซึ่งความสามารถของผู้เรียนไม่สามารถบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จากผลการตรวจสอบของครู จะเป็นข้อมูลย้อนกลับที่ช่วยให้ครูสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ด้วยวิธีการสอนซ่อมเสริมส่วนการสอนเด็กเก่งควรหาวิธีสนับสนุนเด็กที่เรียนเก่งให้พัฒนาสูงขึ้นทั้งทางด้านความรู้ความชำนาญและทัศนคติ เด็กเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

1.6 การจัดอบรมครูประจำการ ผลการวิจัยการนิเทศในโรงเรียนพบว่าด้านการจัดอบรมครูประจำการอยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนบุคลากรนับว่ามีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้เพราะบุคลากรเป็นผู้ขับเคลื่อน นโยบาย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นการอบรมครูประจำการจึงเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานในสถานศึกษา สถานศึกษาจึงต้องส่งครูเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยสถานศึกษามีการวางแผนฝึกอบรมให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการกำหนด

กิจกรรมการฝึกอบรมที่มีความสำคัญให้สอดคล้องกับบทหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำการฝึกอบรมไปจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนนอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ครูมีเครือข่ายระหว่างโรงเรียนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่งเสริมให้ครูเสนอความคิดเห็นและนำความคิดเห็นนั้นเข้าสู่แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับดนตรี ศรีสุวรรณ ได้ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนได้นิเทศครบทั้ง 5 ด้านโดยมีการนิเทศด้านการพัฒนาบุคคล อยู่ในระดับมาก ดังที่ไวส์ (Wiles) กล่าวถึงบทบาทด้านการพัฒนาบุคลากรผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่คือจัดให้มีการอบรมในหน่วยงาน จัดให้ตรงตามความต้องการของครู การประชุมครูที่จัดให้มีขึ้นช่วยให้ครูมีความก้าวหน้า

1.7 ด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยการนิเทศในโรงเรียนพบว่าด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้เพราะประการหนึ่งของการจัดการศึกษาให้ยึดหลักเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตลอดจนส่งเสริมให้ชุมชน ท้องถิ่น องค์กรต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนการจัดการศึกษาดังนั้นโรงเรียนจึงต้องประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนนำวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนจะต้องเป็นศูนย์รวมของการบริการด้านวิชาการให้กับชุมชนมีการเผยแพร่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้ปกครองได้รับทราบดังนั้นโรงเรียนจึงให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ชุมชน องค์กรต่างๆ ในการระดมทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน

1.8 ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ผลการวิจัยการนิเทศในโรงเรียนพบว่าด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้เพราะการเรียนการสอนจะบรรลุผลมีประสิทธิภาพสูง ถ้าได้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างพร้อมเพรียงและเหมาะสม สิ่งแวดล้อมด้านอื่นๆ อาคารสถานที่มีส่วนช่วยส่งเสริมด้านการเรียนการสอนด้วยห้องเรียนที่ตกแต่งสวยงามถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีอุปกรณ์เครื่องมือและห้องปฏิบัติการที่มีคุณภาพและเพียงพอ มีระบบรักษาความปลอดภัยเพื่อให้ครูและนักเรียนมีความสุขใจดี มีความพร้อมในการปฏิบัติด้านการเรียนการสอน การจัดหาวัสดุกรรม การจัดทำเครื่องมือให้ตรงกับสภาพการเรียนการสอนตามความต้องการของครู การสนับสนุนทรัพยากรในการอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก ตลอดจนปัจจัยที่ทำให้ครูมีความสุขจะทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนก็ย่อมมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ จันทรานี สงวนนาม ได้กล่าวถึงผู้บริหารในการดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยควรคำนึงถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เช่น การประชุม

อบรม ปฐมนิเทศ, การสังเกตการสอนในชั้น, การศึกษาเอกสารทางวิชาการ ตำรา, การให้คำปรึกษาหารือเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล, การสนทนาทางวิชาการ, การสาธิตการสอน, การพาไปนอกสถานที่, การสัมมนา, การจัดนิทรรศการ, การเยี่ยมชมชั้นเรียน, การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นต้น

1.9 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ผลการวิจัยการนิเทศในโรงเรียนพบว่าด้านการประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดการเรียนรู้ต้องให้สอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรซึ่งนอกจากการเรียนรู้จากการสอนของครูแล้วจำเป็นต้องให้นักเรียนใช้ความคิดจากการปฏิบัติจริง ครูออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริงจึงจำเป็นต้องปรับให้สอดคล้องกับการวัดประเมินผลนอกจากแบบทดสอบแล้วยังต้องมีเครื่องมืออื่นๆจะได้ตามเกณฑ์หรือไม่ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ที่นักเรียนสอบ เช่นการทดสอบ โอเน็ต(O-NET) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ตามเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่จึงเป็นสิ่งสำคัญที่โรงเรียนต้องมีการวางแผนในด้านการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนงานและกิจกรรมที่กำหนดสนับสนุนการสร้างเครื่องมือ เอกสารการประเมินผล ส่งครูเข้ารับการอบรมวัดผลประเมินผลและมีการประเมินผลการสอนเป็นระยะอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมมาตร ทองพิลา ได้ศึกษาเรื่อง เรื่อง บริรยากาศโรงเรียนกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์เครือข่ายสระยายโสม ผลการวิจัยพบว่าการจัดการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์เครือข่ายสระยายโสมในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือการสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศเพื่อให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง การพัฒนากลุ่มและดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ การฝึกอบรมครูประจำการ โดยให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ การพัฒนาหลักสูตร การวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการประเมินผลการนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภิสรา แพนสง ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชยันตพบว่าการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชยันตโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการประเมินผล ด้านการจัดระบบการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการบริหารงานบุคคล สอดคล้องกับกูด (Good) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ว่าเพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการสอน ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ และการพัฒนาตนเองในเรื่องการเลือกและปรับปรุงจุดประสงค์ การสอน สื่อการสอน วิธีสอนและประเมินผลการเรียน

2. จากผลการวิจัยข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาควรวางแผนและจัดทำโครงการด้านการพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงกับความต้องการของผู้เรียน มีการเชื่อมโยงกับหลักสูตรท้องถิ่น เชิญวิทยากรที่มีความรู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรทำการอบรมและฝึกปฏิบัติจริงทำให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ระดมความคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551และมีผลบังคับใช้ทั่วประเทศในปีการศึกษา2553เป็นต้นไปทำให้ทุกสถานศึกษาบริหารจัดการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยมีผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับในโรงเรียนให้ได้รับความรู้ความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติที่จะทำให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองหล่อ คุ่มทองคำ ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานนิเทศภายในของกลุ่มผู้นิเทศโรงเรียนวัดมะเกลือผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานนิเทศภายในของกลุ่มผู้นิเทศ ด้านการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมากสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของกิ่ง ลี้มประสาธ ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโซนคุณภาพราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโซนคุณภาพราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการจัดทำวัสดุอุปกรณ์การสอน สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูออกแบบการผลิตนวัตกรรมเป็นเครือข่ายกับโรงเรียนอื่นๆเพื่อแลกเปลี่ยนใช้นวัตกรรม จัดสรรงบประมาณให้มีสื่อ นวัตกรรมอย่างเพียงพอตรงกับกิจกรรมการเรียนรู้ นำนวัตกรรมมาประยุกต์เข้ากับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน นิเทศติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สดใส ศรีสวัสดิ์ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานนิเทศครบทั้ง5ด้านซึ่ง ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยสำรวจความต้องการการใช้สื่อของครูในโรงเรียนเพื่อจัดหาสื่อให้ตรงกับความต้องการของครู สอดคล้องกับกรองทอง จิระเดชากุล ได้กล่าวถึงการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ สื่อการเรียนรู้อย่างชัดเจนช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีจัดการเรียนรู้ ดังที่ อิริกสัน (Erickson) กล่าวว่า 1) ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดหา การใช้การบำรุงรักษา วัสดุอุปกรณ์การสอนมาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยกระบวนการนิเทศการศึกษา 2) ผู้บริหารเป็นนักการศึกษาจะต้องพยายามช่วยเหลือครูให้สามารถนำวัสดุอุปกรณ์การสอนมาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยกระบวนการนิเทศการศึกษา 3) ผู้บริหารจะต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การสอน สามารถที่จะให้คำแนะนำ

เผยแพร่หรือสร้างสรรค์อุปกรณ์การสอน เพื่อนำมาใช้ภายในโรงเรียนได้ 4) ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ และมีความสามารถพอสมควรเกี่ยวกับวิธีใช้และประสิทธิภาพของอุปกรณ์การสอนแต่ละชนิดไม่จำเป็นต้องเป็นนายช่างทำหน้าที่แก้ไขบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์เสียเองทั้งหมด แต่มีความรู้ไว้เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนภายในโรงเรียน

2.3 ด้านการจัดหาบุคลากร สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรทำงานตามความรู้ความสามารถตามความถนัด วิชาเอก ตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้สถานศึกษานำภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูที่เกษียณอายุราชการมาช่วยจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเป็นการแก้ปัญหาการขาดแคลนครูซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุภารกิจของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพทั้ง 4 งาน โดยเฉพาะงานบริหารบุคคลเป็นการจัดดำเนินการให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รู้และเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของตน การติดตามดูแล การมอบหมายงาน การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การกำหนดความต้องการ การปฐมนิเทศบุคลากรใหม่ สอดคล้องกับไวส์ (Wiles) กล่าวถึงบทบาทด้านการคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ดังนี้คือพิจารณาคัดเลือกบุคลากรใหม่ให้ตรงกับความต้องการโดยให้ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกด้วย ช่วยให้บุคลากรที่เข้ามาทำงานใหม่รู้สึกว่าเขาเป็นที่ต้องการของโรงเรียนมีความอบอุ่นใจและมีความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับเซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในการใช้แนวทางที่หลากหลาย เพื่อสรรหาและคัดเลือกบุคลากรให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน โดยใช้ประโยชน์จากรายละเอียดของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ อย่างมั่นใจและสามารถจัดระบบข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้เพื่อนำมาใช้ในการสัมภาษณ์ ตลอดจนสามารถใช้กระบวนการคัดเลือกอื่นๆ ได้

2.4 ด้านการจัดการสอน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดตารางสอน เพื่อให้ทราบปัญหาและหาวิธีการแก้ไขร่วมกัน ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกเอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ครูมีเทคนิคการสอนอย่างหลากหลายตรงตามศักยภาพของผู้เรียน มีการยืดหยุ่นในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ครูได้เลือกใช้อย่างเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน จัดให้มีการนิเทศร่วมกันระหว่างครูต่อครูและผู้บริหาร เพื่อนำผลการนิเทศมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ควรจัดจำนวนนักเรียนให้พอเหมาะ มีการวิจัยในชั้นเรียนและมีการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงเพื่อปรับปรุงการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาธินี โปรงมาก ได้ศึกษาเรื่องกรณีศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า การนิเทศของผู้บริหารและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งโดยภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียน สถานศึกษาจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ให้ตรงกับ ความถนัด ความสนใจของนักเรียน ส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อทราบปัญหาของ นักเรียนและหาแนวทางในการพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ สอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนตรงกับ ปัญหาของนักเรียนอย่างแท้จริง ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรมสำหรับเด็กพิเศษและให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสอดคล้องกับ คุณิต ทิวถนอม กล่าวว่าการนิเทศ การศึกษาเป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการบริการและวิธีการต่างๆที่มีการจัดการอย่าง เป็นระบบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยมีจุดประสงค์เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน และการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ จันทรานี สงวนนาม ได้กล่าวถึงการสอน ซ่อมเสริมเป็นอีกวิธีหนึ่งในแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งครูจะจัด ให้ผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ

2.6 ด้านการจัดอบรมครูประจำการ สถานศึกษาควรมีการวางแผนพัฒนา ประเมินตนเอง ให้กับครูโดยมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ตามความถนัด ความสนใจ ควรส่งเสริมจัดเวลาให้ครูได้ เข้าร่วมการอบรมทุกคน ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาดูงานเต็มเวลาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และสถานศึกษาควรส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ คนตรี ศรีสุวรรณ ได้ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพังงา ซึ่งผลการวิจัยด้านการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่ง ลี้มประสาธ ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ไซนคุณภาพราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่าการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ไซนคุณภาพราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก

2.7 ด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายให้มีเครือข่ายแลกเปลี่ยนระหว่าง โรงเรียน สถานศึกษาจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สถานศึกษารายงานผลการ ดำเนินงานของโรงเรียนให้สาธารณะรับทราบอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ อัญชลี โพธิ์ทองกล่าวว่า การนิเทศเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารเป็นงานที่จะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมกันใน ทุกฝ่ายในการดำเนินการสร้าง แนะนำ และปรับปรุงคุณภาพของการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของคลาร์ก (Clark) ศึกษาประสบการณ์ตรงในการนิเทศและประโยชน์ของ

ความยั่งยืนค้นหาภาวะผู้นำต่อประสิทธิภาพของงานนิเทศการศึกษาที่สามารถสร้างความสำเร็จและรักษาไว้ได้อย่างยั่งยืนจากการใช้เวลาในการศึกษานิเทศทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต

2.8 ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนทรัพยากรนวัตกรรม จัดศูนย์วิชาการบริการให้ความรู้ จัดสวัสดิการ เสริมแรงในการทำงานมีกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ครูกระตือรือร้นในการทำงาน มีการให้คำปรึกษาแนะนำวิธีการแก้ปัญหา สร้างความคุ้นเคยเป็นกันเองใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ สอดคล้องกับ เซอร์จิโอแวนนีและสตาร์เรทท์ (Sergiovanni and Starratt) กล่าวถึงหลักการนิเทศศึกษานิเทศการศึกษาต้องคำนึงถึงการปรับปรุงการเรียนการสอนและการดำเนินการทั่วไปรวมทั้งการจัดให้มีการมีความสะดวกสบายทางวัตถุต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมมาตร ทองพิลา ได้ทำการวิจัยเรื่อง บรรยากาศโรงเรียนกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์เครือข่ายสระชัย โสมผลการวิจัยพบว่าการจัดการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์เครือข่ายสระชัย โสม ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือการสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศเพื่อให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง

2.9 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน สถานศึกษาจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบ จัดเอกสารการวัดผลประเมินผลให้ครูเข้าใจวิธีการประเมินควรประเมินผลการเรียนการสอนหลากหลายตรงกับสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนและวัดผลเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลการประเมิน วิเคราะห์ปรับปรุงพัฒนา สอดคล้องกับ กู๊ด (Good) กล่าวว่า การนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการสอน ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ และการพัฒนาตนเองในเรื่องการเลือกและปรับปรุงจุดประสงค์ การสอน สื่อการสอน วิธีสอนและประเมินผลการเรียน สอดคล้องกับ สงัด อุทรานันท์ กล่าวว่างานนิเทศการสอนเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งงานเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับการสอนอันเป็นงานหลักของโรงเรียนนั่นเองดังที่ ไทเลอร์ (Tyler) กล่าวถึงการประเมินผลการศึกษาในโรงเรียนดังนี้ 1) เพื่อประโยชน์ของนักเรียน นับเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการประเมินผลที่จะต้องก่อประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนมากที่สุดเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน 2) เพื่อปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เนื่องจากครูเป็นผู้รับชอบที่แท้จริงในด้านการเรียนการสอน จึงจำเป็นต้องทราบผลแห่งความพยายามของเขาว่าบรรลุเป้าหมายมากเพียงใดการประเมินผลจะช่วยให้ครูทราบข้อมูลและจะสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นและ 3) เพื่อพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพให้แก่คณะครู การที่คณะครูได้ร่วมมือใน

กระบวนการประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน จะเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในหมู่คณะ และจะช่วยให้ครูได้เรียนรู้เกี่ยวกับนักเรียนและชุมชน ได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนในการพัฒนาบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในเรื่องการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1.สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนา ปรับปรุง วัสดุอุปกรณ์การสอนให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ ตรงตามศักยภาพของผู้เรียน
- 2.สถานศึกษาควรจ้างหรือขออัตราบุคลากรได้ตามเกณฑ์ที่ต้องการเพื่อให้ได้บุคลากรตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด วิชาเอก ตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องการ
- 3.สถานศึกษาควรวางแผนจัดบริการพิเศษให้กับนักเรียนให้เป็นไปตามสภาพปัจจุบันและปัญหาเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ให้ตรงกับความถนัด ความสนใจของนักเรียนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศในโรงเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา
2. ควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศที่ส่งผลการจัดการกระบวนการเรียนรู้เด็กพิเศษ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรองทอง จิระเดชากุล. คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธารอักษร จำกัด, 2550.

กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพัสดุและครุภัณฑ์, 2546.

_____. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2550. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552.

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา. “เอกสารลำดับที่39/2552.” แผนติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา ครั้งที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2552 ปีงบประมาณ 2553. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

กิ่ง ลิ้มประสาท. “การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โชนคุณภาพราชินีบูรณะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต.” สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

จันทร์ธานี สงวนนาม. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัท นีค พอยท์ จำกัด, 2545.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. การนิเทศการศึกษา. ม.ป.ท., ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

ชุมพร จำปา. “การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

ดนตรี ศรีสุวรรณ. “การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พังงา.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549.

ดิเรก ศรีวะโสภา. การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน. เอกสารประกอบการอบรมการนิเทศตาม แนวปฏิรูปการศึกษา, 2548. (อัดสำเนา)

ดุสิต ทิวถนอม. การนิเทศการศึกษาหลักการและการปฏิบัติ. นครปฐม:โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540.

ทองหล่อ คุ่มทองคำ. “การปฏิบัติงานนิเทศภายในของกลุ่มผู้นิเทศโรงเรียนวัดมะเกลือ.”

สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.

นิรมล วิบูลมงคล. “พฤติกรรมการณ์เทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

ปฐมา สิทธิสาร. “บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี.” การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2546. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น, 2546.

วัชรวิภา เล่าเรียนดี. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ. ม.ป.ท., 2548.

วาทินี ไปร่งมาก. “การนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

วิวัฒน์ คู่จำนง. “ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.

สังัด อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา : หลักการทฤษฎีและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530.

สดีไส ศรีสวัสดิ์. “การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร.” ปริญญานิพนธ์ ศษ.ม.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.

สมาน ศรีเครือ. “การนิเทศงานเพื่อพัฒนาบุคลากร.” การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

สมมาตร ทองพิลา. “บรรยากาศโรงเรียนกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์เครือข่ายสระทรายโสม.” การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). ระบบการประกัน
คุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542.

กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด , 2546.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการ
นำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2550.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2. การพัฒนารูปแบบจำลองการนิเทศปฏิบัติการเรียนรู้ที่
มุ่งเน้นโรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต2,
2546.

_____ . ข้อมูลสารสนเทศปีการศึกษา 2552. นครปฐม : ทงบุญการพิมพ์, 2552.

_____ . เอกสารรายชื่อกลุ่มโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต2. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
(อัดสำเนา)

สุนันทา เทพพิทักษ์. “การนิเทศภายในโรงเรียนกาญจนาภิเษกบางแค.” สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

สุมน อมรวิวัฒน์. กัลยามิตรนิเทศ. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพมหานคร : บริษัทดับบลิวเอฟร็อดเพอดี
จำกัด, 2547.

ศุภิสรา แพนสง. “ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท.”วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2552.

อัญชลี โพธิ์ทอง. นิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2549.

อุไรวรรณ ตำนานทอง. “สมรรถภาพของผู้นิเทศในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.

อำรุง จันทวานิช. กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพการจัด
การศึกษาของเอกชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ,2548.

ภาษาต่างประเทศ

- Adams, Harold P. and F.G. Dicky. Basic Principles of Supervision. New York : American Book Company, 1953.
- Barnard, Chester I. The Functions of the Executive Cambridge, Massschussets : Harvard University Press, 1938.
- Best, John W. Research in Education. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1970.
- Bur , James B., William H. Coffield, and R . J. Jenson. Elementary School Administration. Boston : Ally and Bacon , 1963.
- Clark, Ann T. An expioration of combined distance and direct supervision experiences. Dissertation 2004 Oregon state university [online]. Accessed 22 December 2007. Available from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3115457>.
<http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3058143>
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper & Row
- Dull, Lioyd W. Supervision: School Leadership Handbook . Ohio : Charles E. Merrill Publishing Co, 1981.
- Erickson, Carlton W.H. Administering Instructional Media Programs. New York : The Mc Millan Company, 1968.
- Franseth, J. Supervision and Leadership. New York : Row Perterson Company, 1961.
- Glickman, Carl D., Gordon Stephen P. , and Jovita, M. Ross-Gordon. Supervision of Instruction: a Developmental Approach, 3nd ed. Boston : Allyn and Bacon, 1995.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : McGraw-Hill Book Co, 1973.
- Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education . 3nd ed. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc, 1985.
- Hoy, Wayne K., and Cecil G. Miskel. Educational Administration. Singapore: McGraw - Hill International Education, 1991.
- Katz, Daniel., and Robert L. Kahn. The Social Psychology of Organization. 2nd ed. New York: John wiley & sons, 1978.
- Krejcie, Robert V., and Daryle W. Morgan. “Determining Sample Size for Research Activities.” Journal for Education and Psychological Measurement, No 3, November, 1970 .

- Kruskamp, William H. Instructional supervision and the role of high school department chairs [online]. Accessed 22 December 2004. Available from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3115457>.
- Likert, Rensis., The Human Organization. New York : McGraw-Hill,1967.
- Lucio, William H., and John D. McNell. Supervision in Thought and Action. New York : McGraw - Hill , 1979.
- Mark, James R., Stoops. Emery, and Stoops Joyce. King. Handbook of Educational Supervision : A Guide for the Practitioner. Boston : Ally and Bacon, : Inc.,1973.
- Neagley, Loss L., and Dean N. Evans. Handbook for Effective Curriculum Development. Englewood Cliffs, N. J. : Prentice- Hall , Inc ., 1957.
- Rizzo, Jonh F. Teachers' and supervisors' perceptions of current and ideal supervision and evaluation practices [online]. Accessed 22 December 2007. Available from <http://www.lib.umi.Com/ dissertations/fullcit/3110901>
- Sergiovanni, Thomas J., and David J. Elliot. Educational and Organizational Leadership in Elementary Schools. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice -Hall, Inc., 1975.
- Sergiovanni, Thomas J., and Robert J. Starratt. Supervision Human Perspectives. New York : McGraw – Hall Book, 1988.
- Sergiovanni , Thomas J. Handbook for Effective Department Leadership. Massachusetts : Allyn and Bacon , Inc ., 1984.
- Silva, Diane Yendol., and Nancy Fichtman. Dana. “Collaborative Supervision in the Professional Development School,” Dissertaion Abstracts International. 16(2001) : 45 - A.
- Stoops, Emery., and Russell L. Johnson . Elementary School Administration. New York : McGraw - Hill, 1967.
- Tyler, W. National “ Society for the Study of Education,” Education Evaluation New Roles, New Means, edited by Ralph Chicago : The University of Chicago Press, 1969.
- Wiles,Kimball. Supervision for Better School. 3nd ed. Englewood : Cliffs, NewJersy :Prentice-Hall,1983.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ที่ ศธ 0520.203.2 / 353

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๗ กรกฎาคม 2553

เรื่อง ขอลงนามอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน .....(รายชื่อแนบท้าย)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายณรงค์ชัย ศรีศลักษณ์ รหัสนักศึกษา 51252403 นักศึกษาระดับปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง "การมีเพศในโรงเรียนกลุ่มบางแสน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2" ในครั้งนี้ภาควิชา การบริหารการศึกษา ได้ขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์
ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0-3421-9136

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. นางสาวพัชรี ยันตรีสิงห์
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
2. นายไชยากาล เพชรชัด
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวัดผลประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
3. นายสมชาย มียินดี
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดธรรมศาลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ข
หนังสือขอตกลงเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ที่ ศธ 0520.203.2 / 384 - 388

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

28 กรกฎาคม 2553

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน .....(รายชื่อแนบท้าย)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน 6 ฉบับ

ด้วย นายณรงค์ชัย ศรีศัลักษณ์ รหัสนักศึกษา 51252403 นักศึกษาระดับปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษานครปฐม เขต 2” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้
นายณรงค์ชัย ศรีศัลักษณ์ ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไป
ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณ ในการอนุเคราะห์ของ

ท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. สำเร็จ อ่อนสัมพันธุ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421 9136

รายชื่อสถานศึกษาที่ทดลองเครื่องมือวิจัย
เรื่อง การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต2

1. โรงเรียนวัดธรรมศาลา
2. โรงเรียนวัดคอนยายหอม
3. โรงเรียนวัดพระประโทนเจดีย์
4. โรงเรียนวัดเกาะวังไทร
5. โรงเรียนวัดสามควายเผือก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ ๒๕๕๓

 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
 พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

9 สิงหาคม 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน .....(รายชื่อแนบท้าย)

ด้วย นายณรงค์ชัย ศรีศตัตถยณัฏ นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน และ ครูผู้สอนในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ ในกรณีนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งครูผู้สอนทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ นักศึกษา ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารัทสนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บรวบรวมข้อมูล
เรื่อง การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต2

1. โรงเรียนบ้านบางเลน
2. โรงเรียนบ้านไผ่คอกวัว
3. โรงเรียนบ้านประตุน้ำพระพิมล
4. โรงเรียนวัดลานคา
5. โรงเรียนวัดไผ่หูช้าง
6. โรงเรียนวัดพาสูการาม
7. โรงเรียนวัดบางปลา
8. โรงเรียนวัดเกาะแรต
9. โรงเรียนตลาดเกาะแรต
10. โรงเรียนวัดดอนยอ
11. โรงเรียนวัดลาดสะแก
12. โรงเรียนวัดเกษมสุริย์มนาจ
13. โรงเรียนบ้านหนองปรุง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

Your trial period for SPSS for Windows will expire in 14 days.

```
RELIABILITY
/VARIABLES=VAR00001 VAR00002 VAR00003 VAR00004 VAR00005 VAR00006 VAR00007 VAR00008 VAR00009 VAR00010 V
AR00011 VAR00012 VAR00013 VA
R00014 VAR00015 VAR00016 VAR00017 VAR00018 VAR00019 VAR00020 VAR00021 VAR00022 VAR00023 VAR00024 VAR00
025 VAR00026
VAR00027 VAR00028 VAR00029 VAR00030 VAR00031 VAR00032 VAR00033 VAR00034 VAR00035 VAR00036 VAR00037 VA
R00038 VAR00039 VAR00040 VA
R00041 VAR00042 VAR00043 VAR00044 VAR00045 VAR00046 VAR00047 VAR00048 VAR00049 VAR00050
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA

/SUMMARY=TOTAL.
```

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
Total		30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

[DataSet0]

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.972	50

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00001	195.1000	443.197	.329	.972
VAR00002	195.5667	436.668	.458	.972
VAR00003	195.4333	437.633	.563	.972
VAR00004	195.2000	442.234	.341	.972
VAR00005	195.3000	438.631	.510	.972
VAR00006	195.5667	430.461	.622	.971
VAR00007	195.5667	434.806	.604	.971
VAR00008	195.5667	436.530	.666	.971
VAR00009	195.6000	442.041	.529	.972
VAR00010	195.6000	439.903	.549	.972
VAR00011	195.7000	429.528	.759	.971
VAR00012	196.0667	425.857	.779	.971
VAR00013	195.6667	430.023	.662	.971
VAR00014	195.7000	432.355	.610	.971
VAR00015	196.0000	442.828	.246	.973
VAR00016	195.6333	426.033	.656	.971
VAR00017	195.6000	429.834	.662	.971
VAR00018	195.6000	441.352	.418	.972
VAR00019	195.6667	430.851	.679	.971
VAR00020	195.5667	440.599	.386	.972
VAR00021	195.3000	431.666	.801	.971
VAR00022	195.6333	434.654	.676	.971
VAR00023	195.5667	427.702	.809	.971
VAR00024	195.5333	431.844	.751	.971
VAR00025	195.6333	431.964	.789	.971
VAR00026	195.4667	433.499	.694	.971
VAR00027	195.6000	428.524	.753	.971
VAR00028	195.5333	430.602	.681	.971
VAR00029	195.4000	431.352	.675	.971
VAR00030	195.5000	426.534	.797	.971

VAR00031	195.5000	431.914	.662	.971
VAR00032	195.5667	429.702	.737	.971
VAR00033	195.6333	429.620	.693	.971
VAR00034	195.5000	439.500	.534	.972
VAR00035	195.9333	428.754	.623	.972
VAR00036	195.7333	438.133	.475	.972
VAR00037	195.5667	419.978	.904	.970
VAR00038	195.5667	433.426	.722	.971
VAR00039	195.5667	433.564	.716	.971
VAR00040	195.6000	433.628	.680	.971
VAR00041	195.4667	438.878	.612	.972
VAR00042	195.5333	434.464	.647	.971
VAR00043	195.6333	434.378	.687	.971
VAR00044	195.5667	433.564	.716	.971
VAR00045	195.7000	440.907	.567	.972
VAR00046	195.5667	435.082	.653	.971
VAR00047	195.4000	433.903	.696	.971
VAR00048	195.6000	438.524	.617	.972
VAR00049	195.6333	429.551	.747	.971
VAR00050	195.6333	432.723	.634	.971

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

.....

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบการนิเทศใน โรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2
3. คำตอบที่ได้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพในภาพรวมไม่มีผลต่อผู้ตอบแต่ประการใด จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพจริง

4. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศใน โรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2และสอบถามความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

แต่ละด้านตามความคิดเห็นของผู้ตอบ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ด้วยดีจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นายณรงค์ชัย ศรีศศลักษณ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [ ] หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ [ ] ชาย [ ] หญิง	
2	อายุ [ ] น้อยกว่า 25 ปี [ ] 25-35 ปี [ ] 36-45 ปี [ ] มากกว่า 45 ปี	
3	ระดับการศึกษา [ ] ต่ำกว่าปริญญาตรี [ ] ปริญญาตรี [ ] ปริญญาโท [ ] ปริญญาเอก	
4	ตำแหน่งในปัจจุบัน [ ] ผู้บริหารสถานศึกษา [ ] ครูผู้สอน	
5	ประสบการณ์ในการทำงาน [ ] 1-5 ปี [ ] 6-10 ปี [ ] 10-15 ปี [ ] 16 ปีขึ้นไป	

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศในโรงเรียนกลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พร้อมแสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะในแต่ละด้าน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับการปฏิบัติของการนิเทศในโรงเรียนตามสภาพที่ปรากฏจริงในสถานศึกษาของท่าน

ระดับ 5 หมายถึง การนิเทศที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การนิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การนิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การนิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การนิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การนิเทศในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
	การพัฒนาหลักสูตร						
1	มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551						
2	มีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น						
3	มีการพัฒนาคู่มือการใช้หลักสูตรเหมาะสมกับสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้						
4	มีการนำมาตรฐาน ตัวชี้วัดครอบคลุมโครงสร้างรายวิชาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551						

ข้อ ที่	การนิเทศในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
5	มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551						
6	มีการจัดรายวิชาได้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น						
7	มีการติดตาม ประเมินผล และนำผลที่ได้ไปพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร						
แนวทางการพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนด้านการพัฒนาหลักสูตร เป็นอย่างไร							
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์							
	การจัดหาวัสดุอุปกรณ์						
8	มีการเลือกสรรวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมที่จะใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน						
9	มีการตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
10	มีการจัดทำและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ขึ้นใช้ภายในโรงเรียน						
11	มีการส่งเสริมให้ครูได้สร้างและใช้นวัตกรรมใหม่ๆในการเรียนการสอน						

ข้อ ที่	การนิเทศในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
12	มีการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอน						
แนวทางการพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เป็นอย่างไร							
	การจัดหาบุคลากร						
13	คัดเลือกบุคลากรตรงกับความต้องการของสถานศึกษา						
14	สรรหาบุคลากรได้เหมาะสมกับวิชา ที่ต้องการ						
15	บรรจุแต่งตั้งบุคลากรได้ตามเกณฑ์ที่ ต้องการ						
16	มีการปรับเปลี่ยนหน้าที่ความ รับผิดชอบได้ตามความเหมาะสม ความรู้ความสามารถของบุคลากร						
แนวทางการพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนด้านการจัดหาบุคลากรเป็นอย่างไร							
	การจัดการสอน						
17	จัดบุคลากรเข้าสอนตรงตาม ความสามารถและความถนัด						
18	จัดจำนวนนักเรียนมีความพอดีเอื้อ ต่อการจัดการเรียนการสอน						

ข้อ ที่	การนิเทศในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
19	ผู้บริหารกับครูร่วมกันจัดตารางสอน						
20	มีอาคารเรียนและ ห้องเรียนเพียงพอ กับความต้องการและจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนการสอน						
21	จัดเวลาในการเรียนการสอน เหมาะสมกับนักเรียนตามหลักสูตร						
22	นำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ในการ จัดเรียนการสอน						
แนวทางการพัฒนาการนิเทศใน โรงเรียนด้านการจัดการสอนเป็นอย่างไร							
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์							
การบริการพิเศษแก่นักเรียน							
23	มีการจัดสอนซ่อมเสริมเหมาะสม กับสภาพนักเรียน						
24	ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตาม ความรู้ ความสามารถ ความถนัด						
25	วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนานักเรียน						
26	ร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น ในการให้การบริการพิเศษตามความ ต้องการของนักเรียน						
27	วางแผนจัดบริการพิเศษให้กับ นักเรียนเป็นไปตามสภาพปัจจุบัน และปัญหา						

ข้อที่	การนิเทศในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
แนวทางการพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนด้านการบริการพิเศษแก่นักเรียนเป็นอย่างไร							
	การจัดอบรมครูประจำการ						
28	มีการวางแผนการฝึกอบรมโดยคำนึงถึงความสามารถความต้องการ ความจำเป็นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน						
29	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรมสัมมนา หรือส่งครูไปรับการประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรมสัมมนาตามที่หน่วยงานอื่นจัด						
30	เลือกกิจกรรมการฝึกอบรมได้เหมาะสมกับประสบการณ์ความรู้ความสามารถของครู						
31	มีการส่งเสริมให้ครูไปศึกษาดูงานหรือลาศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้						
32	ให้คำปรึกษาและให้ครูได้แลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิดเห็น						

ข้อที่	การนิเทศในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
33	เปิดโอกาสให้ครูได้เสนอความคิดเห็นในเรื่องวิธีการที่จะเสริมความรู้ให้กับตนเอง						
แนวทางการพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนด้านการจัดอบรมครูประจำการเป็นอย่างไร							
.....							
.....							
.....							
	การพัฒนาการประชาสัมพันธ์						
34	ประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน						
35	จัดบริการการศึกษาด้านวิชาการให้กับชุมชน						
36	สร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองในการนำวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
37	เผยแพร่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองได้รับทราบ						
แนวทางการพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างไร							
.....							
.....							
.....							

ข้อที่	การนิเทศในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก						
38	จัดทำเครื่องมือและบริการให้กับครูต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ						
39	จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับครูตรงตามความต้องการ						
40	มีการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับครูเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน						
41	พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในให้ครูได้ใช้จัดกิจกรรมและค้นคว้า						
42	มีการส่งเสริม ข้อมูลใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกสำหรับครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
43	สนับสนุนทรัพยากรในการอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอในการจัดการเรียนการสอน						
แนวทางการพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นอย่างไร							

ข้อที่	การนิเทศในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
	การประเมินผลการเรียนการสอน						
44	วางแผนการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนงานและกิจกรรมที่กำหนด						
45	มีการสร้างเครื่องมือ บริการด้านเอกสารการประเมินผลการเรียนการสอน						
46	จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ						
47	ประเมินผลการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน						
48	มีการดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง						
49	มีการรวบรวมข้อมูล สารสนเทศ เพื่อใช้ในการประเมินผล						
50	ส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน						
แนวทางการพัฒนาการนิเทศในโรงเรียนด้านการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นอย่างไร							

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : นายณรงค์ชัย ศรีศศลักษณ์
 ที่อยู่ปัจจุบัน : 217/3 หมู่ 1 ตำบลดอนยายหอม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000
 โทร. 087-0721318

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2519 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
 อ.เมืองนครปฐม จ. นครปฐม
 พ.ศ.2523 สำเร็จการศึกษา ป.กศ.สูง (สังคมศึกษา)
 วิทยาลัยครูนครปฐม
 พ.ศ.2527 สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต(รัฐศาสตร์)
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 พ.ศ.2532 สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต(บริหารการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 พ.ศ.2551 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2523 บรรจู้รับราชการตำแหน่งครู 2 โรงเรียนตลาดเจริญสุข
 อ.บางเลน จ.นครปฐม
 พ.ศ.2550 รองผู้อำนวยการ
 โรงเรียนวัดไผ่หูช้าง อ.บางเลน จ.นครปฐม
 พ.ศ.2551 รองผู้อำนวยการ
 โรงเรียนวัดธรรมศาลา อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม
 ปัจจุบัน ผู้อำนวยการ
 โรงเรียนบ้านไผ่ล้อม อ.บางเลน จ.นครปฐม